

KATOLIŠKI MISIJO NI
LAS MISIONES KATOLICAS
XXIX. - 3. - MAREC - 1955

Misijonar Andrej Majcen S.D.B. sprejema poganske Kitajce v Don Boskovo družbo.

O. DAMJAN

MISIJONAR ŽIVIH MRLIČEV

Daniel - Rops

Sredi Pacifika, na tisoče milj daleč od celine, brezskrbno razpenja havajski arhipel ovratnico svojih otokov, ki se zde kot med valove vrženi cvetni venec. Toplo, vlažno, z dežjem nasičeno ozračje vedno znova budi praviljično rastlinje; tobak, sladkorni trs, ananás in bombaž rasto tam brez truda. Cvetje je tam lepše kot kjer koli na svetu. Moški in ženske, prijetno oblikovanih teles, temne polti, a prikupnih potez, žive skoraj nenehni praznik v rajanju, petju, pritrkavanju na ukelele, čez in čez okrašeni z jasmninastimi ogrlicami. Nakodrano valovje, ki se razbija ob koralah, ziblje krhke čolnice, tako lahkotne, da se zde, kot da tudi ti plešejo in se razposajeni igrajo po tekočih gmotah. Havaji... Biseri v Pacifiku, kjer ti imena otokov in mest zvené kot rahlo prizvanjanje na votle školjke: Mani, Oahu, Lehna, Honolulu... Paradiž, resnični paradiž na zemlji, če se ne bi razsuli po vsem arhipelu nešteti ognjeniki, globoki in široki, z nenehno odprtimi žreli; njih tekoča lava utegne v trenutku požgati nasade; nenadni izbruh njihov spremljajo siloviti potresi, ki rušijo domove, lomijo zemljo, ljudem in naravi pa izvabljaajo krike groze in poloma: paradiž zares, a paradiž, ki mu noč in dan grozi pekel.

4. majnika 1873 se je na otoku Maui, ki je prav sredi arhipela, šlo sedem duhovnikov; najstarejši med njimi je bil Msgr. Maignet, apostolski vikar na Havajih, veteran evangeljske resnice, ki je skozi trideset let že sejal božjo besedo med to ljudstvo na drugi strani našega planeta. Ostali so bili njegovi misijonarji. Vsi pa redovniki Kongregacije najsvetejših src Jezusa in Marije, ki jo je osemdeset let prej sredi najsrdečjšega revolucijskega besa ustanovil oče Coudrin; navadno to družbo nazivljajo kar z imenom „picusianci“, po materni hiši, ki je na ulici Picpus v Parizu. Ker so se tam sešli k posebnemu slavlju, posvetitvi nove cerkve, so si namesto svojih bednih vsakdanjih sutan izjemoma nadali beli redovni habit, ki sta ga bogatila dvoje vezenih src in plašč, podoben tistemu, kot ga nosijo vitezi sv. Groba; takšnega je bil predpisal redovni ustanovitelj. Po slavlju se jim je med obedom razvnela beseda.

Kazno je bilo, da je na splošno položaj v Pacifiku ugoden za katolištvo, za prizadevanja „picusiancev“ pa še posebej. Daleč že so bili časi, ko so zabodli duhovnika v Tuamotú, ko so po Marshallovih otokih umirali mučenci Kristusov — škof, sedem duhovnikov in deset misijonskih sester —, pa ko so po Havajih preganjali katoliške misijone. Premnogi otoki so se sedaj ponašali prenekaterikrat z velikimi in zavidljivo lepimi cerkvami. Mar ni dan na dan rastle število krščenih? „Njive so preorane; jutri bodo želi na vseh koncih in krajih...“ je v zanosu pribil škof. Najstarejši pater pa je zamahnil z roko in zmajal z glavo, kot da hoče pokazati svoj dvom. „Kaj drugače mislite, oče Rajmund?“ se je čudil nadpastir. „Na en otok ste pozabili, prevzvišeni...“

Vsi so se zagledali vanj, kot da čakajo, kako bo izgovoril ime. „Moluki!“ Žalost je segla v lica. „Da,“ je povzel redovnik, „Moluki. Na zunaj morda paradiž, navznoter pekel. Dvakrat sem bil tam, pa mi je v očeh še vedno groza nad vsem, kar sem videl. Saj vem, tudi katoličani so tam; celo cerkev imajo. A duhovnika ni. Ne moremo dajati tolažbe Kristove njim, ki so jo najbolj potrebni...“

„Neenkrat sem razmišljal o tem,“ je počasi, grenkó govoril Msgr. Maigret, „a da bi tja koga od vas poslal, morda vse, zdaj enega, pa spet drugega, tja v tisti pekel... Prav imate, oče Rajmund; tudi sam sem bil tam in vem, da je resničen pekel... A opogumil se do zdaj še nisem.“

„Saj smo vsi pripravljani na Moluke,“ je eden izmed misijonarjev ves vnet. „Premnogi moji krščenci so tam. Prosim, odločite mene, prevzvišeni; če mi to milost naklonite, se jim bom pridružil na tistem peklenskem otočju. Na dan slovesnih obljub so me prekrili s črnim plaščem mrtvaškim, da bi vsem izkazal, kako prostovoljno umiram vsemu posvetnemu. Če treba, da se živ zakopljem s temi bedniki, pripravljen sem.“

Vsi so zdaj gledali njega, ki je tako govoril. Mlad, krepak, stasit mož; v licu svežina, čelo vedro. Počasna, včasih skoraj pojoča, pa spet nekako trda govornica ga je izdajala za Flamca. Res, iz Belgije je bil, iz spodnjega konca dežele, sin imovitih flamskih gruntarjev: Jožef Veuster so ga klicali; po redovniško pa oče Damjan.

Msgr. Maigret je dolgo in vztrajno gledal vanj. Prav gotovo je razmišljal in odločitev koval. Četudi še mlad, je bil pater Damjan že pravi bogataš v svojih misijonskih izkušnjah. Z njim so vedno pravo pogodili, kamor koli so ga poslali. Ne le v Puni, kjer so ga ljudje sprejeli z odprtimi rokami; še vse bolj v Kohali, kjer mu še takšne težave niso ubile poguma. Škof je vedel premnogo tega, kar vse je pričalo, kako je bil mladi Flamec enako pogumen kot iznajdljiv, močan, a takisto vnet v službi Kristusovi. Pravili so mu, kako se je neko potresno noč oče Damjan zavihtel na konja in oddirjal reševat bednega Kanaka, ki se je ves preplašen, od starega praznoverja ves onemogel, z otrokom v naročju hotel pognati v žarečo lavo, v spravno žrtev ognjeniškem božanstvu. In kako je spet drugi tvegala vihar in v lahнем čolnici odjadral proti vasi na onem bregu, da bi tam maševal; pa se mu je čoln razbil na koračnih čerih, da se je sam s plavanjem komaj rešil pred požrešnimi morskimi psi, a pri vsem tem boju za življenje ni iz rok izpustil nepremočljive vrčice, kjer je nosil svoj prenosljivi oltar. Prav res, takle mladenič je bil kaj pripraven za tisto strahotno vlogo.

„Koliko let vam je, oče Damjan?“ je vprašal škof.

„Triintrideset.“

„Kristusova leta, ko so ga križali“, je zamišljeno odvrnil predstojnik. Pomolčal je za trenutek, pa dejal spet: „Ste že videli gobavce?“

„V Kohali jih je bilo precej“, je z angalskim nasmehom povedal duhovnik.

„Če se pomišljate na Moluke, razumel vas bom povsem“, je še vedno skušal škof. „Priljubili so se vam verniki, misijon vam je pri srcu... Še vztrajate pri ponudbi?... Prav, pa pojdite tedaj v imenu božjem!“

Oče Damjan je brez besed pokleknil pred starega škofa, ki je svojo s prstanom posvečeno roko dvignil nadenj v blagoslov.

☆

Mali parnik *Kilauea* je z vso silo rezal zelene vode morskega rokava, ki loči Cahu od Molukov. Na skrajnem robu ladje je ob ograji čemela skupina mož, žena in otrok; topo so zrl predse, nemi in pobiti kot živina, ki so jo vozili na otoke; žrtve brezkončnega obupa. Temnopolta telesa so jim bila tod manj, tod spet bolj

čez in čez posejana z nekšnimi temnordečimi, višnjevo nadahnjenimi izpuščaji; mnogim so bile ustne nabrekle, uhlji brezoblična gmota, velikanske maroge so jim pačile zagorela lica, da so bili bolj slični zverjadi kot ljudem; spet drugi so si roke ovili z velikimi listi, iz katerih je venomer polzel gnoj.

Na krnu kot čuvarja dva duhovnika. Nista govorila. Msgr. Maigret je tiho molil: blade, starčevske ustne so se mu počasi premikale. Oče Damjan pa se je s komolci naslonil na ograjo in kot gobavci gledal v daljo. Na obzorju je počasi rastel otok, črn in rdeč: „dežela brezen“, kot so pravili kanaški. Ognjeniški izbruhi so ga izmaločili, odprli v njem globoka brezna, opustošili ga skoraj povsem. Damjan otoka še nikoli ni videl; edino to je vedel, da ni v ničemer podoben paradizu drugih otokov, da je brezploden, čez in čez posut s skalinami, iz katerih tod in tam silita divji srebrot in bičje z dolgimi listi. Pa tudi nikdar ni obiskal tistega svetu zaprtega predela, polotoka Kalawao, kamor je vlada odganjala gobavce: kakih dvajset kvadratnih kilometrov visoke vzpetine, ki je od ostalega otoka povsem odrezana po divjemogočnem prepadu Pali, najzelsi predel na Molukih; pravili so, da je tam zelo globoko, pa vendar zadosti široko ognjeniško žrelo, kjer se skrivnostne podzemne sile nenehno pripravljajo, da bruhnejo iz osrčja črno kri goreče lave.

Podobe in spomini so se v neredu menjavali v misijonarjevi duši. Za kak trenutek se je spet zagledal v leta svoje flamske otroškosti: videl je vseh šestero bratov in sestra, pa toli ljubljenega belega kozliča, ki mu je na majhen vozič priklenjen nanesel premnoge ure iskrene radosti tamle ob četrtkih in ob nedeljah; spet je zagledal svojo tovarišico Marieke, kako v svoji višnjevo zeleni obleki pleše po skednju in mu hkrati s trpko resnim glasom kliče: „Jef, saj vem; Bog te je poklical!“ Zdaj, zdaj spet drugi, tako različni spomini, ki ga begajo: tista kanaška starka, ki ji je nekoč potrgal umazane obveze z rok, pa je namesto prstov zagledal tam krvaveče štelje, iz katerih je vel neznosen duh po gnilem mesu; pa tisti ljubki otrok, ki ga je čuval v Kohali, a ga je bolezen korak na korak spreminjala v okostnjak podoben kosu temnega lesa, s skrčenimi ročicami, steklenimi očmi: končalo ga je slednjič vnetje v možganih; ob smrti se je otroku izvil dolg, zategel krik, čisto živalski krik, ki je trajal ce'e ure. In iz duhovnikove duše je zdaj priklopela goreča prošnja.

„Gospod, zapustil sem Trémeloo in očetni dom in sem potrkal na duri k očetom v Louvainu, da bi tvojo ljubezen ponesel k najbednejšim. Da bi za tebe pričeval in tvojo Besedo oznanjal, sem prošil, naj me pošljejo v misijone. Gospod, vem, da je kelih, ki mu nasproti grem, poln grenkosti. Daj mi moči, da bom pil iz njega, Gospod, kot si ti hotel piti iz svojega. Do poslednje kaplje... do konca!“

Temno skalovje moluško je bilo vsevdilj bližje. Na obrežju vzdolž mostišča so oživele človeške postave. Ladjica je pristala ob pomolu, spustili so mostovž. Onemeli, nekateri objokani, so se izkrcali gobavci; prvič so stopili na otok, ki ga zapustili več ne bodo. Nekateri so sprejei prijatelji, sorodniki, ki so jim hoteli nasproti z glasnim kričanjem, pa potem izbruhnili v krčevit plač. Oče Damjan je ves v grozi gledal prizor. Ta pošastna lica, zverem podobne glave, vsi ti kruljavci, gnijoči, ti nagnusni izvržki naj mu bodo za naprej vsakdanji tovariši; to je tisti trop, kateremu naj bo pastir. „Gospod, svojo moč mi daj,“ je šepetal, „s svojo ljubeznijo me podpiraj! Gospod, daj da bom tvoje lice videl v vseh teh obrazih...“

„Pojdiva!“ ga je topló predramil glas Msgr. Maigreta. Bolniki so prepoznali škofa: z iztegnjenimi rokami so se pognali k njemu; obrazi so jim sijali v veselju. „Ka Ekopo! Ka Ekopo! Naš škof!“ so vpili v domačem jeziku. Nekateri so po-

kleknili in prosili, naj jih blagoslovi, drugi spet so se šepavo motovili krog obeh duhovnikov, oni spet so drli h kolibam, da bi vsem oznanili veselo vest. Nenadoma pa divje kričanje od nekje: skupina gobavih, blazni ali pa pijani so bili, morda oboje hkrati, je začela biti ob tla; ploha žaljivk, kletvin in groženj se je vsula na škofa. Pa so jim drugi brž zavezali jezik.

„Da,“ je govoril cerkveni knez, „spet sem pri vas in vidite tudi, da nisem prišel sam. Tu je, katerega ste čakali. Odslej bo bival med vami. Oče vam bo. Lečil vas bo, tolažil vas bo.“

In bolniki, ki jih je menada zajela neka toga tišina, so presenečeni zri v tega mogočnega blondinca, krepkega moža, belokožca, ki se je odločil njih življenje živeti, sredi med njimi. Neki starec je pristopil in od blizu z večšim očesom opazoval očeta Damjana.

„Preišči ga, če hočeš,“ mu je v smehu zaklical škof, „ni bolan. Vidiš, pa bo vendar živel med vami.“

Z roko je pokazal na mladega misijonarja in pogled mu je obtičal na njem. Oče Damjan je bil bled kot vosek. Vsi ti obrazi, to znakaženo človeštvo, divji kriki pijanih norcev in čez vse... čez vse ta ogabni smrad, ki je puhtel iz tega gnijočega mesa; ta smrad, ki ga niti morska sapa ni zmogla pregnati... Škof ga je prijel za komolec:

„Oče Damjan, ni še prepozno,“ mu je dejal pridušeno, „ladja bo čez pol ure odšla. Če hočete, vas bom odvedel seboj. Razumel bom. So žrtve, ki jih tudi poveljnik ne sme terjati od svojih.“

Oče Damjan je pogledal predstojnika: „Tu ostanem, prevzvišeni. Prostovoljno ostanem tu. Poslej bom živel samo za spreobrnjenje teh ljudi.“ In obrnil se je k svojim novim vernikom in vzkliknil: „Otroci moji, z vami bom, do smrti. Vaše življenje moje življenje. Vaš kruh moj kruh. In, če Bog tako želi, vaša bolezen moja bolezen. Pripravljen sem postati gobav, kot ste vi!“

Ladja je dvignila sidro. Dolgo je gledal za njo oče Damjan, ko se je odmikala bregu. S krna mu je stari škof pošiljal poslednji blagoslov. Potem se je duhovnik nameril v svojo kolibo, bedno, iz vej zgrajeno zavetje ob cerkvi. Prišel je tja in čul, kako ga nekdo kliče s slabotnim glasom. V jarku tam zraven je ležal človek; negibno je gledal, lice mu je bilo čez in čez ognjeno. Z enim skokom je bil pater ob njem. „Kaj ti je?“ „Lačen sem.“ Oče Damjan je pretaknil svoj bivak: hvala Bogu, še je ostalo nekaj kruha; gobavi ga je strastno pogoltnil. „Kako si prišel tja?“ „Drugi so me vrgli iz kolibe, braniti se nisem mogel. Praviijo, da za umiranje kože ne potrebujem.“ Neznanska groza je stisnila duhovnika. Moluki so bili res poslednji krog v peklju. Dvignil je bednika in ga počasi zanesel do bivaka ob cerkvi; položil ga je na rogoznicu, ki je bila namenjena njemu. Mož je zaspal, oče Damjan pa je stopil na plano. Iz dalje so v to toplo, prečudovito noč udarjali odmevi tam-tam; gobavci so tuleč noreli krog ognja. „V tvoje roke, Gospod, izročim svojo dušo...“ je šepetal misijonar. Ves predan, klekajoč od spanca, je zunaj nastelja zagledal veliko drevo, zajeten pandan; tam se je položil na zemljo in zaspal; prva njegova noč med živimi mrličji.

☆

Šestnajst let... Šestnajst let mu je odmerjenih v tem peklju. Prvi časi so bili strahotni. Pomanjkanja in bede tega okraja, kjer so bili zaprti gobavci, si sploh ni moči predstaviti. Od časa do časa je mala ladja na bregu ostavila nekaj pičle hrane, da bi gobavci ne pomrli od lakote. A iz malomarnosti, iz lenobe so ti priporniki životarili križem rok: nič niso storili, da bi si pomagli; nasadi so bili kaj klavrnii; vode je zmanjkovalo, številnih gorskih studencev se pa niso lotili.

„LJUBEZEN KRISTUSOVA
ME PRIGANJA“

Najstrasnejši kraj vsega okrožja je bila pač bolnišnica: pravi višek gnusobe. Manjkalo je pa vse: zdravnik, bolničarke, zdravila, še vode ni bilo. Brez reda, vsak po svoje nastanjeni v prijetni kamniti stavbi, ki jo je čez in čez prekrivalo bujno cvetje, so bili gobavci samo še živi mrtvaki, ki so jih počasi načenjali črvi.

In najhujše pri vsem, da so se ti nesrečniki, obsojeni na strahotno smrt, ponašali kot divje zveri, namesto da bi si med seboj pomagali in si bili po bratsko drug z drugim. Oče Damjan je šel neko jutro mimo široke jame, kamor so metali smeti, pa je naletel na moža, ki je potiskal samokolnico in potem ves tovor zvrnil na smetišče. Misijonar je sprva mislil, da je sveženj starih, umazanih cunj; a ko se je zakotalil med odpadke, se je iz okuženega svežnja izvil vzdih. Bil je človek, umirajoč človek. Oni drugi niti toliko ni zdržal, da bi umirajoči izdihnil; napol mrtvega ga je zakotalil med smeti. Drugič spet je pater prišel iz kolibe, kjer je nekdo umiral; vstopil je in ko se mu je približal, se je iz smrdljive luknje razbežalo sedem gobavih, vsi otovorjeni s težkimi svežnji: tudi rop ni čakal na poslednji dih.

Drugi bi tako brezna bolesti in zlobe oplašila. Damjan pa je bil duhovnik, katoliški duhovnik; življenje je ponudil Kristusu za njegovo ljubezen. Niti trenutek ni okleval. To je bila njegova dolžnost; saj je dejal škofu, da mora iz teh izvrzkov spet napraviti ljudi. In pogumno se je lotil dela.

Sin brumnih flamskih kmetov je dobro poznal poljsko delo in roke je imel, ki so bile kos še takj preizkušnji. Začeli so z obdelovanjem po široko zamišljenem načrtu; povsod, kjer so bila tla količkaj ugodna, so sadili. Z goré so napeljali vodo; v začetku so jo nosili možje, ki so sleherno jutro z očetom Damjanom na čelu in vsak z dvema vedroma v dolgi vrsti tja hodili. Hkrati pa so na vso naglico začeli čistiti kraj; stare, odvratne kolibe polne nesnage, so sežgali, na njih mesta pa zgradili nove; misijonar je bil zdaj oboje: tesar in zidar. Počedili so okolico krog naselja; zgradili so pokopališča, da bi mrličev ne metali več na smetišče. Velik dan je bil, ko je po ceveh iz gorskih studencev prvič pritekla čista in obilna voda. Še večji pa tisti, ko so pozidali in odprli novo cerkev; k slovesnosti so prišli vsi, ki so jih količkaj še držale noge.

Vse tole zunanje delo pa je bilo samo sredstvo, orodje drugega: širjenja evangelijske resnice. Z drugo besedo — oče Damjan je takšen, kot je bil, čudovito dober in ljubeč z vsemi, nenehno ves samo za svoje gobave prijatelje, storil za Kristusa več, kot bi opravilo tisoč govorov. Nasmejani obraz njegov, veseli, tolažilni pogovori in srčna dobrotà, vse to je mnogo bolj osvajalo duše kot pridiga. Preprosti in neuki Kanaki so v njem prepoznali človeka božjega. Pogovori so bili bolj in bolj številni: krstov čedalje več. Poganski gobavci so se seznanjali z evangelijem; tisti, ki so jih prej kdaj za protestante krstili kakih puritanski misijonarji, ki so sicer delovali na otokih, a jih v gobavišče nikoli ni zanesla pot, so ob pogledu na duhovnika, ki je med njimi živel in bil do poslednjega diha ob njih, prestopali v katolištvo. Nov dih prijateljstva in dobrote je zavel po okrožju živih mrličev.

Spet pa je oče Damjan vse storil, da bi zadušil kali sovraštva in nerazumevanja. Pijsance so zdravili, žganja niso smeli kuhati več; tole zadnje so prej počenjali na vseh koncih in krajih. Misijonar sam je skrbel za red. Zlobni in nasilni so se tresli pred njim. Prav čudovit prizor, če se je z debelo gorjačo v roki nenada prikazal na kakšnem pretepu ali popivanju: kako brž je spet bilo vse v miru in v redu. Razgrajači so jo pobrisali, kot je misijonar sam pravil, pred gorjačo.

Tako so minevala leta. S prošnjami in protesti je oče Damjan slednjič le pritegnil pozornost zunanjega sveta na svoje bedne gobavce. Po otokih, celo po časopisju v Honolulu so začeli govoriti o izrednem misijonarju, ki je s kladivom,

žago ali lopato v roki toliko storil, da bi vzljubili Kristusa in evangelij. Cele grmade postelj, odej, zdravil in živil so mu z Kilauea vozili na otok. Redovnice v Honolulu, ki so si tako neznansko želele med gobave, so na vso naglico pripravile nekaj nabirk in vsi robo poslale v gobavišče; celo majhen zvon za cerkveni stolpič so nekje iztaknile.

A četudi je bil ta sloves, ki ga ni iskal in ga je mučil, očetu Damjanu v korist, saj mu je prinašal najpotrebnejšo pomoč, je hkrati imel tudi svojo slabo stran, ker je vzbujal zavist. Otoške oblasti, ki so videle, kako je en sam človek v nekaj borih letih opravil mnogo več, kot so njih uradniki v petdesetih zmogli, so mu pričele nagajati. Pa tudi protestantski misijonarji, ki so vse prej kot posnemali Damjanov zgled, so divjali zaradi spreobračanj, ki jih kar ni zmanjkalo. Poskušali so z obljubami, oplašiti so ga hoteli z grozljami: prve je odbil, drugim se je smejal. Torej so se naravnost odvrtno znesli nad njim: s pretvezo, da bi gobavo kugo utegnili prenesti na druge otoke, so dosegli, da so mu za vse čase prepovedali izhod iz gobavišča.

Lepega dne je kot navadno Kilauea spet pripeljala običajni tovor: živež in nove gobave. Na krovu je bil tistikrat tudi „piepusianski“ pater, prijatelj in redovni predstojnik Damjanov. Ta se je brž pognal v čoln in ko je priveslal ladji ob bok, je z roko nakazal, kot da hoče po mostovžu na krov. „Nazaj! Nazaj!“ je kričal kapitan. „Najstrožje so mi prepovedali, da bi vam dovolil na krov.“ „Tak ne morem govoriti z očetom Modestom?“ „Takisto so mi prepovedali, da bi vam dovolil, razgovarjati se s komer koli.“ S trpko boleštvjo, da, skoraj na jok mu je šlo, je oče Damjan tedaj pokleknil v čoln. „Oče,“ je zaklical, „spovejte me, vas prosim.“ In glasno se je tedaj v latinščini spovedal misijonar, medtem ko mu je njegov bivši predstojnik s solzami v očeh s krova dajal odvezo.

Ko se je ladjica izgubila za mračnimi čermi, se je oče Damjan povrnil v cerkev. Čutil je, kako mu duša vsa razčarana krvavi, ko je prišel bliže, je začul jasne mladeniške glasove, ki so pravkar povzeli cerkveno pesem: bili so njegovi ljubljenci, njegovi sinovi, otroci iz sirotišnice, ki jih je bil sam nabral, jih vzgajal in jih naučil stredi pri maši. Ne, človeška zloba nima moči nad njim. Svojih gobavec zapustil ne bo. Pri njih bo ostal. „Makua Kamiano“, kot so ga klicali Kanaki. In pridružil je svoj glas petju malih bolnikov ter zapel hvalnico Brezmadežni Devici, Tolažnici žalostnih.

V prvih decemberskih dneh leta 1884, ko se je dopolnjevalo prav dvanajst let, kar je živel na Molukih, je oče Damjan na povratku po „utrudljivi ježi“ čez gorske grebene, ves premočen od divjega tropskega dežja, ki ga je zopet zajel na poti, pod večer cepnil v svojo kolibo. „Mati Ana,“ je klical dobri ženici, še dokaj zdravi gobavki, ki mu je gospodinjala, „pripravite mi brž kopel za noge. Ves trd sem od dežja!“ Čez čas se je gospodinja vrnila: „Previdno, Makua Kamiano, sam krop je, da se ne opariš!“ Oče Damjan je s konico prsta na nogi oprezno preskušal vodo. Ne, prevroča res ni bila; in je obe nogi potisnil v krop. Z grozo je zrla vanj mati Ana, koj nato s tesnobo v srcu: razumela je. „Kako čudno,“ je pripomnil pater; „kadi se iz te vode, pa me ne ogreje.“ Izvlekel je noge in kriknil: pravi, resnični tvori čez in čez. Misijonar je pobledeł: tudi on je v trenutku umel. Eden prvih znakov gobavosti je po dolgih mesecih, včasih celo letih okuženja prav ta neobčutljivost rok in nog. Koža že več ne čuti. Lahko jo vbadaš, žgeš, pa ne čuti ničesar.

Gobav... Res bil je gobav. Stal je pred zrcalom, ki mu je služil za britje in se pozorno ogledoval. Na obrazu še ni bilo ničesar, tudi na rokah ne, še po

telesu nikjer sumljivega tvora. A utvar si več ni mogel delati. Strahotna bolezen, ki ji zdravila do danes še niso našli, je šla nezadržno svojo pot naprej. Morda bi jo z injekcijami za čas lahko zavrlj; o tem so tistikrat toliko govorili... A počasi bi le napadla vse ude, zmaličila bi mu lice, oči skoraj gotovo... Strahotna, človeku lastna tesnoba je segla vanj. A njegova duhovniška zavest je bila mnogo silnejša od človeške občutljivosti, ki jo je bil že zdavnaj zmogel. Mar ni bil Kristus stusu žrtvoval vsega, tudi življenje? Kaj ni z visokim glasom zaklical, ko je prišel na Moluke, da je pripravljen tudi na gobavost, če je božja volja takšna? Zdaj je prišla ura, ko naj sprejme povsem, „Tvoja volja, Gospod, se zgodi, ne moja!“ je šepetal in pokleknil pred svoje drobno razpelo.

Štiri leta se je gnjavil s smrtjo. Bolezen mu je skoraj prizanašala; saj se mu oči ni lotila vse tjele do zadnjih dni in do kraja se ga je skoraj ogibala z nagnusnim, gnojnim gnitjem udov, prizor, ki ga je tako pogosto srečaval pri drugih gobavcih. A njegovo lice, njegovo lepo lice brunnega flamskega kmeta se je nabreknilo, spačilo, zagnojilo; zdaj bi v njem več ne prepoznal svežega in krepkega mladeniča, ki se je šestnajst let prej izkrcał med žive mrličje.

In v tem, ko se je oče Damjan bližal kraju svoje zemske poti, je sloves o njem vsevdilj naraščal. Glas o tem izrednem možu se je širil bolj in bolj. Vsakič ko je kaka ladja prispela, je prejel evropske in ameriške časopise in revije, ki so govorile o njem. Neki belgijski mesečnik ga je nazval „moluški junak“; spet drugi, francoski, „apostol gobavih“. V nekem nemškem časopisu je bral članek z naslovom: „Vi, ki plovete mimo moluških čeri, priklonite se globoko.“ Morda so mislili, da so mu ta hvalisanja ljuba, pa so mu bila v nevoljo. Mar se je bil v svoji ponižnosti zato izselil na drugi konec sveta? Mnogo ljubše bi mu bilo, da bi tudi poslej razen Gospoda nihče zanj ne vedel.

A ta nezaželeni sloves je le služil nečemu. Nasprotniki, zavistneži so morali utihniti. Oblast je morala odnehati in mu pokazati blažje lice. Otoški kraljevi namestnik, neka kanaška knežnja, žena zlatega srca, je obiskala gobavišče in strmeča vsa nad misijonarjevim delom, ga je počastila z visokim odlikovanjem. Denar je zdaj dotekal z vseh strani. V želji, da bi rešili moluškega junaka, so mu poslali obilne darove in novo zdravilo, ki ga je iznašel neki japonski zdravnik. A on si utvar ni delal; dobro je vedel, da je že blizu ura, ko ga bo Gospod pozval k sebi.

Edino, kar bi ga moglo vznemiriti, bi bila bojazen, da bi se z njim tudi to, kar je ustvaril, končalo: pa je bil zdaj zatrdno preverjen, da bo njegovo delo živelo. Nova pomoč je prišla: neki ameriški častnik se mu je ponudil v službo, pa spet neki belgijski duhovnik, star znanec njegov še iz kolegija; posebno pa redovnice, ki so se posvetile njegovim sirotam in bolnikom; lastni brat njegov, ki je takisto stopil med „picusiance“, je tudi govoril, da bo šel k njemu. Seme, ki ga je Damjan zasejal v nevaležno moluško grudo, ne umrje z njim... Potolažen lahko odide. Poslednje njegovo delo je bil začetek novega svetišča, za poznejše čase...

Umrł je 15. aprila 1889. V poslednjem mesecu je veliko trpel. Rane so se pomnožile in se strahotno iznakazile. Pa je odločen vse do konca hotel zavrniti celo posteljo, kamor so ga skušali položiti prijatelji; le s silo so ga spravili vanjo. Eno zadnjih naročil je bilo, naj razdele njegovo imetje, tisto bore osebno svojino njegovo, pa angleške funte in ameriške dolarje, ki jih je prejel z vseh štirih vetrov. Čudovito lepi pa so bili poslednji trenutki. Pokopali so ga, kot je želel, pod veličastnim pandanom zunaj naselja, tam, kjer je prebil prvo noč med živimi mrličji.

(Poglavje iz zbirke „Božji avanturisti“.)

Prevaja — nj —

KOMUNIZEM V INDIJI

Ali bo Indija postala komunistična? Nekateri pravijo — da, drugi — ne. Gotovo bo, če se mi ne zavemo nevarnosti in če se ne obrnemo z molitvami, pokoro in dobrimi deli na našo Gospo ter ne sodelujemo z Njo v tem gigantskem boju proti tej nevarnosti — s konstruktivno, ne razdiralno vojsko.

Katoliško prebivalstvo v Indiji šteje samo 5 milijonov in kaj je to v primeri s 500 milijoni kristjanov. Južna Indija je po svojem gledanju na svet precej krščanska in to zaradi tega, ker so pred mnogimi stoletji številni prebivalci tam bili katoličani; kot posledica tega je tam mnogo prebivalstva — hote ali nehote — prišlo v krščansko okolje in to zaradi osebnih stikov s kristjani v šolah, bolnišnicah in drugod.

Čisto drugačen je položaj v severni Indiji, kjer je prebivalstvo skoraj v celoti hindujsko. Katoliška hierarhija v severni Indiji je v pravem pomenu besede misijonska hierarhija, ko skuša povezati majhne oaze katoličanov v čim odpornejšo skupnost v borbi za obstoj in to v ogromni in obširni duhovni puščavi. V tem delu Indije je največja nevarnost, da prebivalstvo podleže komunizmu, ker mu starinski običaji in prepisi hinduizma ne morejo nuditi odpora.

Hinduizem.

Dejansko je komunizem popolno zanihanje Boga in zato je komunizem sovražno razpoložen proti vsem veram. Res pa je tudi, da so Indijci prav tako kakor vsi drugi azijski narodi, pa naj bodo muslimanske, budistične ali hindujske vere, po svoji naravi naklonjeni veri. Da podčrtamo pomembnost tega, opozarjamo, da so mnogi med njimi versko bolj prežeti kot pa Evropejci. Toda resnica je pa tudi, da more hinduizem, tak kakor je danes, končno čisto v skladu z logiko svoje pristaše zavesti samo v komunizem. Zakaj?

Komunizem uči fatalizem — isto uči hinduizem. Komunizem zanika sleherno razlikovanje med dušo in materijo in zanika tudi bivanje pravega osebnega Boga; isto uči tudi panteistični hinduizem. Tisti hindujci, ki verujejo v osebnega Boga, imajo o Njem in Njegovih bistvenih lastnostih zelo svojske nazore. Tako verujejo še v celo vrsto drugih bogov in boginj (oboževanje krave, reke Ganges, vera v odpušcanje grehov tistim, ki se kopljejo v njegovi vodi, in slično).

Stvarnost pa že kaže, kam zahaja hinduizem. Univerza v Nagparju je priredila Vseindijski filozofski kongres pod predsedstvom sira Radhaja Krišmija. Ta je v svojem govoru izjavil, da je hinduizem izgubil vso privlačnost za tiste izobražene hindujce, ki bi hoteli odgovora na vprašanja, ki jih stavlja moderni čas. Mnogi izmed njih izjavljajo, da se udeležujejo hindujskih verskih obredov samo zaradi tega, da s tem zadoste željam svojih žena — to je matere, žene ali sestre. Odstotek izobraženih žena v Indiji je še vedno izredno majhen. Tiste pa, ki so — enako kakor možje — šle skozi šole, prav kmalu zavržejo hinduizem in njegovo staro „šaro“.

Med nevednim prebivalstvom pa je komunizmu treba samo s svojo znano propagandno sposobnostjo razširiti nekaj gesel in razlag, s katerimi dokazuje, kako nesmiseln in nelogičen je hinduizem in to praznoverno in zapuščeno ljudstvo bo kmalu izgubilo vso svojo vero. Tedaj pa bo nastala nova nevarnost. Brž ko bo Hindujec izgubil zaupanje v svojo vero, bo zašel v praznino, ki jo bo edino komunizem znal hitro napolniti. Hitro

* Pričujoči članek nam je po posredovanju o. Jožeta Cukale S.J. napisal v angleščini neimenovani indijski misijonar, v slovenščini pa nam ga je podal g. Ruda Jurčec.

bo skušal izrabiti vse šibkosti človeške narave in k slabemu nagnjena človeška narava se bo zatekla samo k njemu in njegovim vabam in varljivim obljubam. Komunistem že ve, kako naj zase izrazi tudi tako naravo, kakor je narava hindujskega Indijca.

Indija brez rešitelja...

Pomislimo na kitajsko deželo, kjer je bilo ljudstvo verno, in kakor v Indiji, tako so ljudje na Kitajskem spoštovali zasebno lastnino in družinsko življenje.

Kaj se je dogajalo v Španiji, ki je postala skoraj da na pol komunistična in bi z zemljevida izginila kot katoliška dežela, ako se ne bi bil Franco uprl popolni komunistični nadvladi. Kaj bo iz katoliške Francije in Italije? In vse te dežele v Evropi so bile oživljene v znamenju sv. krsta, njih prebivalstvo je bilo okrepljeno v zakramentu sv. birme in vernikom je bila največja opora hrana presvetega Telesa in Krvi Našega Gospoda Jezusa Kristusa. Poleg tega jih stalno obdajajo vzgledi svetnikov in mučencev sv. Cerkve. Ali je potem čudno, ako bodo hindujci podlegli komunizmu, ko so brez sil in moči, ki jih daje samo Gospod? Ali je sploh kakšna težava v tem, ako kdo zna nevedne, bedne in razočarane ljudske množice ujeti v val svojih manipulacij? Kajti bednim, golim in brezdomcem oznanjuje komunistem rožnato bodočnost. In v Indiji so milijoni, ki stradajo in ki so brez strehe. Pa ali se ne najdejo tudi med nami taki, ki so se naveličali starih poti in se vključujejo v vrsto tistih, ki hočejo slediti nečemu novemu?

Brž, ko bodo komunisti dobili v roke glavna mestna središča v Indiji, bodo kmalu gospodarji vse dežele. In bodimo prepričani, da v Indiji ne bo Franca ali pa strnjene katoliške fronte, ki bi mogla ustaviti pohod „miroljubnih“ komunistov.

Komunistem je že prodril v delavske organizacije, prodira v srednji stan industrijalcev in trgovcev, zajema dijaštvo

in profesorske zbere v deških in deklinskih šolah. Poskušali so prodreti celo v katoliške šolske zavode.

Neizogiben razvoj.

Toda še je čas, da vse to dobimo zase in naš katoliški način življenja. Indijci spoštujejo dobro delo, ki ga je katoliška Cerkva opravila zanje. Tudi zaupajo nam. Radi pošiljajo svoje otroke v katoliške šole, ker vedo, da znajo samo katoliške šole otroke naučiti discipline in prave morale. Naše skušnje med ljudmi srednjega stanu in med revnim delavstvom, ki pošiljajo svoje otroke v naše šole, nam jasno pričajo, da so žrtve slabe propagande in ako jih na sleparije te propagande opozarjamo, postane vpliv komunizma zelo omejen.

Tisti, ki so se v Kampurju priključili komunizmu ali pa se mu približujejo, delajo to zaradi tega, ker je komunistem izrabljaj socialne in verske težave med ljudstvom. Ko jih pa prvi val komunistične propagande potegne za seboj, se pozneje zelo čudijo, ko slišijo, da je komunistem na tisoče katoliških duhovnikov, nun, nedolžnih mož in žena ter otrok pobil in poklal. Prevzame jih pravi strah, ko spoznajo pravo vsebino komunizma in to, koliko nevarnosti prinaša družinskemu življenju in celji družbi.

Tudi Nehrujeva vlada je proti komunizmu.

Toda zborovanja, prosvetno gibanje in akademski dokazi v borbi proti komunizmu ne zadoščajo. Kakor je to na našem studijskem zborovanju lepo izrazil eden naših mladih delavcev, ni dovolj, če kdo razkrinkuje komunistem s hladno logiko, pa pri tem nismo pripravljene spoprijeti se z njim s sredstvi materialnega značaja. Z drugimi besedami: naša naloga je znati hraniti lačne, oblačiti gole in dajati streho tistim, ki so brez nje.

Komunistično središče.

Kampur je glavno središče komunistov v severni Indiji in leži 48 milj od Luk-

nowa, ki je dejansko prestolnica pokrajine Uttar Pradesh (Združene pokrajine). Od prave prestolnice Alahabad pa je oddaljen 120 milj in prav toliko od mesta Agra. Dvakrat tako daleč je do Delhija, blizu je tudi Jhansi, veliko železniško križišče, kjer je mnogo tovarn tekstilnih izdelkov, usnja in olja.

Kampur nudi komunistom vse, kar si morejo z zemljepisnega in trgovskega stališča želeči. Ko bodo komunisti zajeli vso to množico v Kampurju, tedaj bodo ti ljudje nesli seme komunizma v svoje domove, med svoje sosede in sorodnike in to v vseh smereh proti jugu, severu, zahodu in vzhodu.

Kampur podpira prestolico s svojo trgovino in industrijo in to v veliki meri. Iz Kampurja se širi trgovina in poslovno življenje na vse strani. Mesto ima nad 2 milijona prebivalcev in večina tega prebivalstva se je priselila v mesto v zadnjih desetih letih. Ti imajo svoje sorodnike, prijatelje in znance v vseh predelih severne Indije. Kampur

ima tako važno mesto v tem delu Indije, da lahko narekuje način političnega razvoja v vsej severni Indiji. Kampur dejansko že igra to važno vlogo in se tega tudi zaveda.

Marijina legija ima globoke korenine v Kampurju, v Agri, Jhansiju in Delhiju. Legija bo nadaljevala svoje delo za Boga. Toda to ni dovolj.

Ne gre samo za to, da se doseže izboljšanje ali pa da se zboljša prehrana prebivalstva. Gre za to, da se prepreči velika grozeča nevarnost.

Ako Kampur postane komunističen, tedaj bomo posledice čutili v vsej severni Indiji. Naš škof je uvidel to nevarnost in je v preteklem letu izprosil od Propaganda Fide in od ameriških katoličanov podporo, da je mogel razširiti naše semenišče v Alahabadu, edino semenišče v severni Indiji. Tako se sedaj skoro 80 dijakov iz raznih severnih škofij tam lahko pripravlja za duhovniški stan. Toda vse to zahteva časa in čas je v tem položaju zelo dragocen.

Tovarna železa v Sev. Indiji. Ogromni magnet prenaša kovinske plohe.

KRISTUSOVA RESNICA VAS BO OSVOBODILA

Zgodovina katoliške Cerkve je zgodovina ljubezni do bližnjega. Da to dokazemo, ni potrebno, da sežemo dva tisoč let nazaj, v čase, ko je Kristus hodil po svetu in ozdravljaval bolnike in obujal mrtve, tolažil vdove, ki so spadale med najbolj nesrečna bitja med judovskim ljudstvom, nasičeval lačne ter v svojih prilikah (n. pr. o vinogradniku, ki je v različnih urah najemal delavce za svoj vinograd) učil ljubezen in pravičnost. Tudi ni potrebno, da zasledujemo delovanje katoliške Cerkve skozi ves srednji vek, ko je ustanovljala prve bolnišnice in sirotišnice, prve azile za lačne in brezposelne, da dobimo nove dokaze, kako je Cerkev dejansko izvajala največjo Kristusovo zapoved. Takozvane jezuitske paragvajске redukcije pa bodo trajen spomenik, kako je Cerkev pomagala preganjanim in kako jim je poskušala urediti srečno in pravično zemsko življenje.

Cerkev se je vedno zanimala tudi za zemski blagor ljudi in za njihovo zemsko srečo. Ko sta moderna industrializacija in kapitalizem rodila proletariat, je Cerkev dvignila svoj glas in zahtevala človeško postopanje z delavstvom. Kakor je obsodila na eni strani kapitalistično izžemanje delavstva, tako pa je obsodila na drugi strani tudi komunistično demagogijo, ki je v praksi pripeljala do modernega suženjstva ogromnih ljudskih množic v sovjetski Rusiji in njej podrejenih državah. Vse to je storila Cerkev z namenom, da ohrani ljudem njihovo človeško dostojanstvo in svobodo ter jim pomaga ustvariti „človeka vredno življenje“.

Važnost socialnega vprašanja.

Cerkev je bila vedno in je še prepričana, da je njeno vzvišeno poslanstvo reševanja duš bistveno povezano z urejenim in srečnim življenjem ljudi na zemlji. Revščina, socialne krivice in sploh neurejene socialne razmere ovirajo prizadevanje Cerkve pri njenem vzvišenem poslanstvu. Je že dolgo, kar so tudi misi-

jonarji spoznali to resnico. Zato so poleg oznanjevanja evangelija skušali lajšati tudi socialno bedo. Niso zidali samo cerkev in kapelic, ampak zidajo tudi bolnišnice, sirotišnice, zavode za starčke in onemogle, zdravilišča za gobavce. Pa ne samo to. Pomagajo pri organizaciji delavskih sindikatov, posredujejo med delodajalci in delavci v mezdni sporih in stavkah. Ustanavljajo in vodijo socialne tečaje, socialne tedne, dajejo pravne nasvete v mezdni sporih, razlagajo krščansko socialni nauk Cerkve, itd.

Že večkrat so nasprotniki Cerkve zavpili, da tako delovanje duhovnikov in zlasti še misijonarjev presega njihov delokrog. Duhovniki naj bi — po njihovem mnenju — oznanjali samo Kristusov evangelij; za aplikacijo tega evangelija v vsakdanjem, praktičnem življenju pa se ne bi smeli brigati. Dobe se celo kratkovidni katoličani, ki izražajo mnenje, da naj se duhovščina ne bavi s takimi posvetnimi zadevami, kot je delavsko vprašanje. Hvala Bogu, da so v zadnjih sto letih, ko so se vršili največji socialni pretresi, sedeli na stolu sv. Petra papeži, ki so razumeli važnost socialnega vprašanja in so zastavili ves svoj vpliv, da se to vprašanje pravilno reši.

Papež Pij XII. je v svoji encikliki „Evangelii Praecones“ naravnost slovesno naglasil silno važnost socialnega delovanja v misijonih. Ni mogoče oznanjati evangelija, ne da bi dejansko izvrševali dela ljubezni in pravičnosti. Cerkev ne more izvrševati svojega poslanstva tam, kjer vladajo sovraštvo, revščina in sužnost. Zato mora Cerkev pomagati pri reševanju socialnega vprašanja, ker je zemska sreča v zelo ozki zvezi z večno srečo.

Agrarna reforma.

V premnogih misijonskih deželah je zemlja last peščice veleposestnikov. To zemljo pa obdelujejo milijoni poljedelskih

Misijonarka prevezuje gobavko v bolšnici za gobavce v Kalkuti.

de rvev, ki živijo v najbednejših razmerah. Naravno in tudi v skladu s socialno pravičnostjo je, da postane ta zemlja last tistih, ki jo obdelujejo. Komunizem, ki privatne lastnine ne pozna, je znal izrabiti to stremljenje ljudskih množic in se postavlja na čelo agrarnim revolucijam in vpije po agrarni reformi. Ljudske množice sledijo tem zapeljivim glasovom, ker ne vedo, kaj jih

čaka v komunistični državi. Zamenjali se bodo samo gospodarji. Na mesto privatnega kapitalizma bo stopil državni, na mesto sedanjega veleposestnika bo stopil komunistični komisar kot zastopnik enega silnega veleposestnika — države, kolektiva. Ko pridejo te nesrečne ljudske množice pod neusmiljeni komunistični bič in spoznajo prevaro, je že prepozno.

Ali naj se katoliška Cerkev briga tudi za taka vprašanja, ali naj misijonar priporoča tudi agrarno reformo? Da, tudi to mora storiti. V Belgijskem Kongu pomagajo misijonarji delavskim organizacijam, jim svetujejo, vodijo socialne tečaje, kar ima za posledico, da se širi socialna vzgoja in socialna zavest. To pa je pogoj za socialne reforme, ki se lahko dosežejo brez revolucije, ako je ljudstvo zrelo zanje.

Socialno delo misijonarjev.

Kaj napačno sliko o misijonarjih imata tisti, ki misli, da je njihovo izključno delo oznanjevanje verskih resnic in izvrševanje del usmiljenja. Res je, poglavitna naloga misijonarja je, oznanjati Kristusovo resnico, ki je edina sposobna rešiti in osvoboditi svet. Toda pot do duš gre mnogokrat po ovinkih. Lačnega je treba najprej nasititi, ranjencu je treba najprej obvezati rane, nagega je treba najprej obleči — ali v modernem jeziku rečeno: brezposelnemu je treba najprej

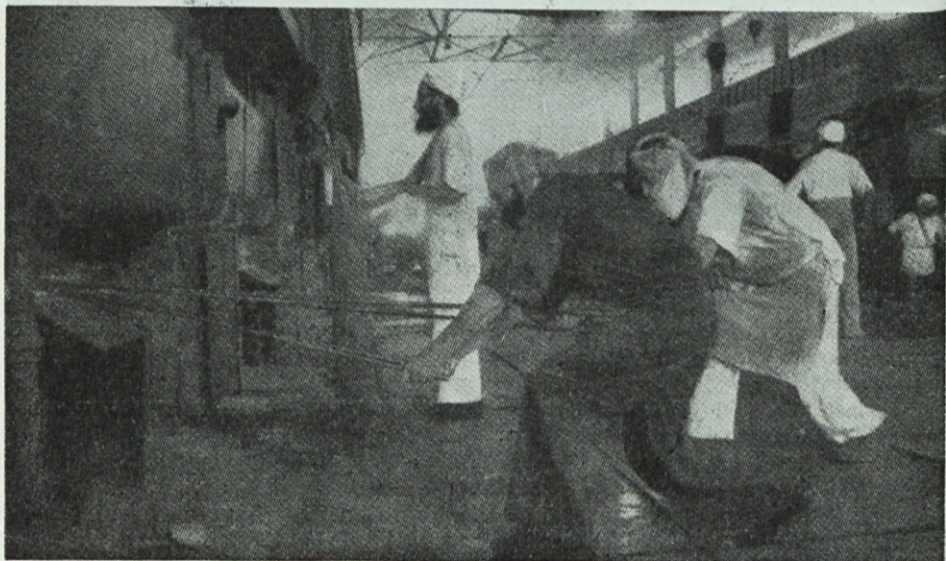
preskrbeti delo, krivično plačanemu delavcu je treba preskrbeti pravično plačo, tistemu, ki je brez strehe, je treba preskrbeti stanovanje, kajti tudi vse to je del verskega delovanja, je izvrševanje zapovedi ljubezni do bližnjega in podlaga, da se odpro srca tudi drugim verskim resnicam.

Na Japonskem so škofje izdali pastirsko pismo o socialnem vprašanju in obsodili napačne socialne teorije, ki jih širijo zlasti komunisti. Na univerzi Sophia v Tokiju so preteklo leto organizirali socialni teden po vzorcu katoliških socialnih tednov v Evropi in Ameriki. Organizirali so tudi delavsko mladino v žosistični mladinski organizaciji.

Podobno so se misijonarji na Kitajskem krepko bavili s socialnim vprašanjem. V Šangaju je obstajala osrednja socialna pisarna, ki je razširjala katoliško socialno doktrino in je imela velik vpliv. Sedaj se je podobna pisarna ustanovila v Formozi in Hongkongu.

Posebno dobro razvito katoliško so-

Indijski delavci pred pečmi z visoko temperaturo.

Podpredsednik indijske republike ob otvoritvi prve kat. bolnice v New Delhi.

cialno delovanje pa obstoji v Indiji in na Cejlonu. Saj so tudi socialne krivice tamkaj res ogromne. Že v letu 1936 so začeli misijonarji sistematično proučevati tamošnje socialne razmere; so o teh razmerah pisali v pastirskih pismih, govorili na zborovanjih in organizirali konference za proučevanje socialnih problemov in iskanje primernih rešitev tem problemom. V Indiji imajo katoličani posebno revijo „Social Order“, ki širi socialni nauk Cerkve. Pred tremi leti so jezuiti ustanovili posebni institut v Pooni, ki se peča s socialnimi problemi. Celo člani indijske vlade so pohvalili delo tega instituta. Na Cejlonu pa izhajata reviji „Catholic Social Guild“ in „Social Justice“, ki imata velik ugled in žanjeta lepe uspehe.

Posebej moramo omeniti poskus škofa Guyamarda iz Jafne, na Cejlonu. V letu 1938 je ustanovil katoliške kolonije, nekako po vzorcu jezuitskih redukcij v

Paragvaju. Prebivalci teh kolonij imajo primeren kos zemlje za obdelovanje in dostojno hišico. Poleg tega so v teh kolonijah razne skupne naprave: cerkve, šole, bolnišnice, obrtne delavnice, športna društva, razna zavetišča za otroke in starčke, kulturna društva, itd.

To delovanje Cerkve v misijonskih pokrajinah nas mora zelo veseliti. Seveda ne smemo misliti, da bo imelo takojšen uspeh. Vendar bo to delovanje misijonarjev pomagalo, da bodo množice poganov spoznale vso Kristusovo resnico, ki je edina sposobna, da osvobodi svet. Seveda pa je treba to resnico oznanjati, jo razlagati, modernim razmeram prilagoditi.

Silne poganške množice bo jutri v idejnem ali verskem oziru imel tisti, ki jim bo danes pomagal rešiti njihove težke socialne probleme. Komunizem dela z vso paro. Ali naj mi držimo roke križem?

R. Smersu

Japonski katoliški tiskovni urad.

Prvič v zgodovini japonskega katolištva so tam ustanovili katoliški tiskovni urad. Vodji ga misijonar p. Jože Spae, ki govori in piše številne jezike Daljnega vzhoda. Namen tega urada je, skrbeti za misijonske propagandne tiskovine: letake, lepake, brošure in vse drugo, kar more koristiti širjenju misijonske in katoliške dejavnosti na Japonskem. V prvih mesecih svojega obstoja je urad razposlal poldrugi milijon letakov in brošuric, ki jih je vse pripravil škof iz Sendai, msgr. Kobayaši. Poleg tega zalaga urad posamezne škofije z izbranimi knjigami iz področja dušnega pastirstva in kateheze, pa z obiljem fotografij in stenske propagande.

Prvi Japonec trapistični opat.

Aleks Noda je bil izvoljen za trapističnega opata v samostanu tega reda

na otoku Hokkaido. Redovnik je prvi trapistični opat japonske narodnosti. Za predstojnika samostana je bil ustoličen 30. novembra lani. Star je petinpetdeset let in je rodni brat apostolskega vikarja iz Niigata.

Pomanjkanje duhovščine na Japonskem.

Japonski kler šteje danes samo 262 duhovnikov, svetnih in redovnih. A število je vsaj malo razveseljivo, če pomislimo, da je Japonska 1947 premogla le 164 domačih duhovnikov. Obe višji semenišči pripravljata na duhovniški stan 215 bogoslovcev; 138 ostalih bogoslovcev pa študira po različnih redovnih zavodih. Lahko upamo, da se bo japonska duhovščina tako v nekaj letih pomnožila za 353 mladih moči.

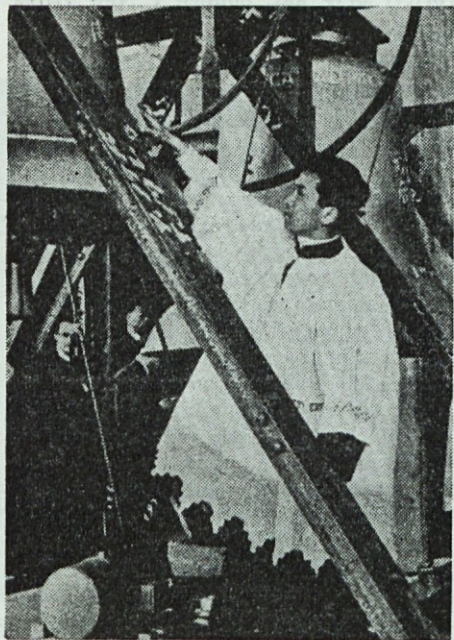
V malih semeniščih pa je le okrog 300 gojencev; svetni duhovski jih pripada komaj 200. Vse zaradi pomanjkanja malih semenišč. Prav zato pa je nedavna otvoritev novega malega semenišča v mestu Osaka, ki ga je blagoslovil ob navzočnosti treh japonskih škofov msgr. Maksimiljan von Furstenberg in ima prostora za 60 gojencev, toliko večjega pomena.

Drama o lurških prikazovanjih.

Ob sklepu Marijinega leta so v Hongkongu uprizorili dramo „Deklica, ki je videla Gospo“, katere vsebina so lurška prikazovanja Bernardki. Napisal je delo irski jezuit p. T. Sheridan SJ, med krajevnimi ljubiteljskimi odri zelo priznan avtor. Mnogi pogani so se predstav te drame udeležili; premnogi dvomljivci pa so iz gledališča odhajali z globoko vero v čudovito zgodbo Bernardke Soubirou.

Hong-Kong je romal k fatimski Mariji.

Čez deset tisoč ljudi se je deležilo romanja v svetišče Naše Gospe Fatimske, ki se dviga na otočku Čeung Chau, na skrajnem koncu svobodnega kitajskega Še pred štirimi leti ni bilo na otoku

ne cerkve, ne duhovnika. Od časa do časa je tja priveslal kak misijonar, da je potolažil tistih 50 katoličanov, ki so bivali tam. A komaj so pred leti postavili cerkev v čast fatimski Mariji, je že prišel stajni duhovnik. Versko življenje je kar čez noč zaživelo. Danes je na otoku že 250 katoličanov in prav toliko katehumenov. Za vzgojo otročarov skrbita kar 2 katoliški šoli, tretjo pa zidajo. Lanskoletno marijansko romanje je bilo za otoček velikega pomena, saj so tam kajšnji prebivalci, izvečine še vsi pogani, prvič doživljali mogočno versko manifestacijo.

Taborišče za katoliške begunce v Hongkongu.

V Hongkongu je prav na morskem obrežju velikansko taborišče, ki ga po angleško imenujejo Rennie's Mills, menda v spomin na številne mlince, ki so v

starih časih stali na tistem kraju. Najprej so se tam nastanili po zadnji vojni ostanki iz rdeče Kitajske prebegle narodne vojske, ki pa so jih pozneje prepeljali na otok Formozo.

Danes je tam velikansko taborišče kitajskih beguncev. Čez 6.000 jih biva v njem. Sprva se za begunce nihče ni maril. Šele katoličani so taborišče začeli organizirati. Hongkonški škof je irskemu jezuitu p. Johnu Foleyu poveril nalogo, da poskrbi za pomoč vedno številnejšim pribežnikom izpod rdeče strahovlade. Z miloščino dobrih katoliških ljudi iz Hong-konga se je omenjeni pater lotil težavnega posla. Brž so se našle številne plemenite duše, ki so sledile njegovemu zgledu.

Danes je v taborišču katoliška šola, ki jo obiskuje čez 500 mladih ljudi; zraven pa so postavili še cerkev, gledališko dvorano in več drugih stavb, ki služijo

Taborišče katoliških beguncev v Hong Kongu. Levo šola, sredj igrišče, desno cerkev; same barake.

za delavnice in učilnice. Vse skupaj je to majhno mesto, kjer je katoliška dejavnost resnično na višku. Med begunci delujejo trije kitajski duhovniki, poleg njih pa še mnogi poklicni katehisti in večje število učiteljev, ki so jih izbrali iz begunskih vrst. Katoličanov je bilo spočetka komaj 200, zdaj pa jih je že čez 600. Številni so tudi katehumeni, tako med mladino kot med odraslimi.

To begunsko taborišče je nov dokaz katoliškega pojmovanja dejanske ljubezni do bližnjega, ki ne dela razlike ne med rasami, ne med verstvi, kadar je pomagati bližnjemu, ki je v nesreči.

Devet tisoč metrov dolg film o — afriških misijonih.

Oče Gordon H. Fournier, iz misijonske družbe belih očetov, je po trinajstih mesecih romanja po Zapadni Afriki v lanskem novembru prinesel v Rim 9 tisoč metrov dolg barvast film o misijonskem delovanju v tistih krajih. Vso dolgo pot 32.000 km je prevozil z avtomobilom. Isti ameriški misijonar je podobno pot opravil že 1948 po Vzhodni Afriki.

Ob zadnjem potovanju je s snimanjem filma začel v Sev. Afriki, kjer je prikazal prizore iz delovanja pomožnih bratov belih očetov. Pozneje je z nekimi filmskim tehnikom prevozil vso Saharo in prispel v Gao, ob bregovih reke Niger. Življenje črnskih rodov po teh krajih ga je napotilo k snimanju novega filma, medtem ko je življenje tuareških plemen v Sahari film zase. Na jugu, v Ougadou sta filmarja naletela na znamenitega patra Goarnissona P.B., ki je zdravnik in misijonar hkrati in svetovno znan kot pisatelj znamenitih knjig iz zdravniške vede; v misijonih deluje ta redovnik že od leta 1930. Takoj sta začela s snimanjem novega filma iz življenja tega misijonskega pionirja. V filmu nastopajo tudi redovnice Brezmadežnega spočetja, same črнке, ki jih je misijonar izšolal za božničarke. Veliki uspehi pri vzgoji črnske duhovščine v vikariatu Ouagadou so vsebina naslednjega filma,

ki pokaže na nujnost domače duhovščine v misijonih: film se začne z rojstvom zamorskega dečka sredi džungle in se konča z njegovim mašniškim posvečenjem... Vsebinsko osrednjemu filmu pa je dala Zlata Obala: spreobrnjenje rodu Dagari, ki so bili 1930 še stoodstotni fetišisti, pa je med njimi danes že 50 tisoč katoličanov. Krajši filmi prikazujejo delovanje raznih misijonskih redovnih družb med pogani v Afriki.

Vsi filmi so v barvah in na izredni kulturno—dokumentarni in umetniški višini. Zdaj jih bodo opremili v Rimu z angleško in francosko razlago. Ameriške televizijske postaje jih bodo v veliki večini v celoti predvajale.

Katoliško šolstvo v Iraku.

Položaj katolištva v Iraku ni ravno rožnat. Uradnega katoliškega časopisa tam sploh ni, da bi lahko branil in razlagal katoliški nauk in katoliško gledanje na narodna in mednarodna vprašanja. Nekaj časopisov je sicer v rokah katoliških podjetnikov, a so versko do cela neopredeljeni.

Nekočijo boljše je s katoliškimi šolami, kjer število gojencev iz dneva v dan raste. Navkljub vsemu pa že lepo vrsto let niso mogli nobene nove šole odpreti. Mnogi mohamedanski in katoliški starši so svojim otrokom hoteli nuditi katoliško vzgojo, pa jim je to nemogoče zaradi pomanjkanja šol. Tako tisoči mladih katoličanov hočeš nočeš raste in se vzgajajo v mrzlem, laicističnem vzdušju državnih vzgojnih zavodov.

Japonski katolicizem v številkah.

Po najnovejših uradnih podatkih je katolištvo na Japonskem v razdobju 1953/54 poraslo za 11.845 duš, medtem ko je prejšnje leto bilo bogatejše: takrat so na Japonskem zapisali kar 13.512 spreobrnjenj in krstov.

Položaj je bil 30. junija 1953 po poročilih agencije Fides naslednji: katoličanov 197.151 (1953: 185.297), katehumeni

nov 19.157 (1953: 24.731), duhovnikov, domačih in tujih 1119 (1953: 1060), misijonskih bratov 418 (1953: 332), redovnic, domačih in tujih 3477 (1953: 2994), bogoslovcev 187 (1953: 187), krstov med odraslimi od julija 1953 do junija 1954 pa je bilo 10.984 (1953: 11.004).

Trenutno ima Japonska 85 milijonov prebivalcev. Katolištvo je tedaj majcena kaplja v neizmerno pogansko morje!

Danska vlada podpira katoliške šole.

Msgr. Teodor Suhr je ob blagoslovitvi katoliške župnijske šole v Kopenhaagen-Lyngby z zadoščanjem naglasil, da povojna Danska ne le dopušča ustanavljanje katoliških šol, marveč jih njena protestantska vlada celo denarno podpira. Omenil je potem boj za katoliško šolo v mnogih evropskih in ameriških državah in izjavil: „Dejstvo, da naša država dovoljuje in gmotno podpira katoliško vzgojo v deželi, je eden največjih dokazov njene resnično demokratske miselnosti.“

Kitajski pogani na otoku Kuba.

Na ameriškem otoku Kuba žive tisoči Kitajcev, ki so po večini še vsi pogani, četudi so nekateri njihovi predniki prišli v to katoliško deželo že pred sto leti. Pred meseci so prav zato, da bi te kitajske pogane privedli v naročje katoliške Cerkve, ustanovili Kitajsko katoliško združenje, za katerega sta dala pobudo kubanski minister za državno politiko in prizadevni župnik Eduardo Boza. Vodstvo združenja so zdaj poverili mlademu kitajskemu duhovniku Petru Wong Čih Čavu, bivšemu gojencu gregorijanske univerze v Rimu, ki je prav s tem nemonom prišel na Kubo. Za začetek je združenje zdaj v glavnem mestu Habana začelo s poučevanjem katekizma; prav tako so odprli tudi katoliško šolo za poganske Kitajce. Gmotno vzdružujejo združenje z darovi nekaterih somišljenikov, pa s pomočjo in zaščito kubanskega kardinala, msgr. Arteaga.

Begunec se preživlja s prodajo vžigalic.

Indija razkrinkava komunizem.

„Združenje brambovcev za svobodo v Aziji“, ki deluje v Kalkuti in je indijskega rodu, je začelo izdajati poseben list, kjer opozarja na komunistično delavnost v Indiji. V prvi številki, ki so jo izdali v lanskem septembru, so zavedni indijski narodnjaki zapisali tudi tole: „Komunistična zarota se kotí po vsej Indiji; nje pogubne niti sežejo po vsej deželi. Mnogi vedó le za posamezne niti, a dokler ne bodo poznali strahotne nevarnosti celotne mreže, se pač ne bodo zavedeli pogube, ki preti neodvisnosti naše republike.“ List povdarja, da je njegov namen, prikazati komunistične nakane po vsej državi, zraven pa dvigati in krepiti vsenarodni odpor proti mednarodnemu komunizmu.

APOSTOLAT NA UNIVERZAH V INDIJI

Na univerzi Loyola v Madrasu v Indiji se je v decembru 1954 sešel na prvi posvet „Seminarja za Azijo“ zbor delegatov vseh katoliških univerz in sličnih institucij iz vse Azije. Prišli so delegati iz Indije, Birmanije, Japonske, Avstralije, Nove Zelandije, prav tako pa so poslali svoje zastopnike zavodi iz Pakistana, Hongkonga in Filipinov. Zaradi razmer, ki vladajo v njih deželah, pa na žalost niso mogli priti zastopniki iz Koreje, Indonezije, Indokine, Formoze in Kitajske. Sv. oče Pij XII. je poslal posebno poslanico kongresu, ki je skušal osvetliti probleme, ki jih morajo razvozlati katoliški znanstveni zavodi v Aziji, poleg tega pa postaviti temelje za nadaljnje delo tega seminarja, ki mora ostati trajna ustanova in ki se bo sestajal periodično in bo odslej nosil ime „Azijski seminar“.

Med glavnimi problemi, ki so jih na tem zborovanju obravnavali, je bilo vprašanje, kako izvajati katoliški apostolat na katoliških univerzah in višjih šolskih zavodih v Indiji. Delo katoliških organizacij na teh univerzah je zelo različno od sličnih v Evropi. Povsod so danes v Indiji katoliški dijaki še v veliki manjšini. Obkrožajo jih poganski tovariši, ki jih imajo stalno pod neke vrste nadzorstvom in jih tako stalno „pručujejo“, ali so ali niso tisto, kar s svojim naukom skušajo izpričevati. Dočim se v evropskih šolah in zavodih dijaki posveča apostolatu samo v določenih področjih in obdobjih, mora v teh zavodih biti katoliški mladeč v svojem delu apostolata neprestano; mora biti to v razredu ali predavalnici, na športnem prostoru, v svojih zavodskih dvoranah in pa povsod v mestu. Povsod jih opazujejo njih tovariši, ki pa s svoje strani tudi ne morejo nikdar pozabiti, da so v katoliškem visokošolskem zavodu. Nanje se neprestano vlega ta zavest in vedno so pod vtisom vsega, kar je okoli njih.

Toda vse to mora nanje vplivati kar najbolj neprisiljeno in pogosto potrebejo leta in leta, da se tak slušatelj že v zreli starosti ali pa še kasneje odloči za pristop h katoliški Cerkvi in to nazadnje vendarle zaradi tega, kar je v teh svojih mladih letih na univerzi videl in ugotovil. Vpliv katoliških tovarišev na svoje poganske součence mora sloneti na prijateljstvu in to na takem, ki zahteva vseveč ko navadno prijateljstvo. Verska vzgoja mora katoliškim slušateljem za njih delo v apostolatu povrh še posredovati celo vrsto lastnosti in sposobnosti, ki so čisto psihološkega značaja — in to se vrši v okolju, kjer profesorji ali voditelji zavodov nimajo dovolj časa, da bi mogli kaj prida pri tem oblikovanju dijakov sodelovati. Vsi profesorji so poleg tega, da so predavatelji, primorani še voditi upravo zavodov in pogosto — če so duhovniki — sodelovati še v pastirstvu vernikov in to izven šolskega okolja. Vkljub temu pa mora tudi profesor ali pa vzgojitelj sodelovati s svojim deležem pri tem delu apostolata mladine. Dijak se vedno obrača na svojega profesorja — več kot more to opraviti slušatelj univerze, more doseči profesor, ki ga poganski slušatelj navadno nad vse ceni in se mu tudi bolj zaupa kot pa svojemu tovarišu. Slušatelj in profesor morata zato v svojem poganskem tovarišu vzbuditi tisto razpoloženje, ki naj se v njem spremeni v pravo žejo po razodetju krščanskih resnic.

Indija preživlja danes veliko dobo svojega narodnega prerodenja. Na katoliških zavodih je bilo zdaj nujno treba vključiti v ves šolski program delo za sodelovanje pri oblikovanju „indijske“ kulture, ki je morala postati okras in sijaj novega narodnega življenja. Toda ta kultura ima zelo čudne oblike. Do pred kratkim zanjo mnogi še vedeli niso. Ko je po l. 1948 sedanji predsednik vlade Nehru krenil na potovanje po Indiji,

Pri študiju na neki katoliški univerzi v Indiji.

Je sam izjavljaj, kako malo ali nič je vedel o „indijski“ kulturi. Sam je bil učenec evropskih šol, visoke šole je opravil v Angliji — sedaj pa je bilo treba začeti odkrivati temelje, na kaj se naj novo narodno življenje nasloni. Vsa indijska kultura — in ta je ogromna in zelo spoštovanja vredna — je bila do novega stanja v deželi v takem razmerju, kakor je to danes v Evropi z razmerjem med staro grško in rimsko kulturo in sedanjo evropsko kulturo. Vsa indijska kultura se je ustavila in ostala zase in je danes do novih pojavov v takem razmerju, kakor je v Evropi razmerje antike do kulture 20. stoletja. Toda ta indijska „antična“ kultura je močna in povsod navzoča.

Kako bodo mogli na šolskih zavodih in drugod to razmerje izravnati? Duhovno življenje Indijcev oblikuje hinduizem, ki

je sam zaostal in skoraj da nima stikov z novimi pojavi in tudi ne more ničesar nuditi v tej smeri. Treba pa bo seči po starih sredstvih, ker je samo po njih možen dostop do stvaritev, ki se še danes porajajo. Tako se sedaj mnogo razpravlja o tem, ali se obnovi studij sanskrita, starega jezika, ker so v njem pisane zakladnice indijske poezije. Kako uravnati pot do Kristusa z uporabljanjem vrednot hindujske kulture, je naloga posebnega instituta „Luč iz Orienta“, ki ima svoj sedež v Kalkuti. V Evropi je bil znan samo eden indijski pesnik — Tagore, toda danes jih je njemu enakih še mnogo in to zlasti med Telugi, Tamili in Kerali — naloga apostolata na katoliških univerzah in zavodih je, da se tisti, ki hočejo Krista posredovati Indiji, poslužujejo jezika in miselnosti, ki prepaja njihove sodobnike v tem

svetu. Zato bodo morale katoliške univerze ustanoviti fakultete in seminarje za študij literatur in jezikov vseh teh rodov. Njih bogastvo je tako veliko, da tvori pravo klasiko v Indiji in ta klasika se skuša danes še obogatiti in pomladiti.

Kakor povsod drugod po svetu, tako bodo morale tudi univerze v Indiji dajati slušateljem možnost, da se bodo mogli čimprej dokopati do poklica. Diploma ni bila toliko dokaz duhovne temeljitosti v slušatelju, kolikor napotek v primerno pridobitno življenje. Tako je ta vidik v velikih meri omejeval pravo znanstveno delovanje po zavodih, še bolj pa je potiskal v stran zanemarje za takozvane humanistične vrednote. V zadnjem času pa je še prišlo do tega, da so državne oblasti začele z veseljem spremljati delovanje znanstvenih in tehničnih institutov — in univerza bi mnogo zaostala, ako bi tega pričakovanja oblasti pa tudi slušateljev ne zadostila. Sloves, ki so si ga pridobile univerze na drugih področjih, je terjal primerno opremo tudi v teh panogah. Katoliški zavodi in univerze se morajo zelo potruditi, da v tem oziru nudijo vse v največji meri, kajti prav v tem se bo doseglo, da bo padlo mnogo predsodkov, ki do katolicizma še vladajo v raznih delih državne uprave in tudi med slušatelji. Naval slušateljev na te institute in zavode je vedno večji — v tem okviru bodo morali katoliški slušatelji in njih profesorji razviti še posebno mero apostolske gorečnosti in vneme, da bodo mogli zajeti ves ta krog za svoj vpliv.

Na velike ovire pa je naletelo delo katoliškega vplivanja v področjih, ki se nanašajo na pravilno podajanje zgodovine in njenega nauka. Dotok slušateljev na te fakultete in seminarje je malenkosten in to predvsem zaradi tega, ker je možnost za službo s to izobrazbo res prav majhna. Na univerzah in sličnih zavodih vlada prava brezbriznost za zgodovino. Toda zgodovina je glavno sredstvo, s katerim bi se dalo zlomiti

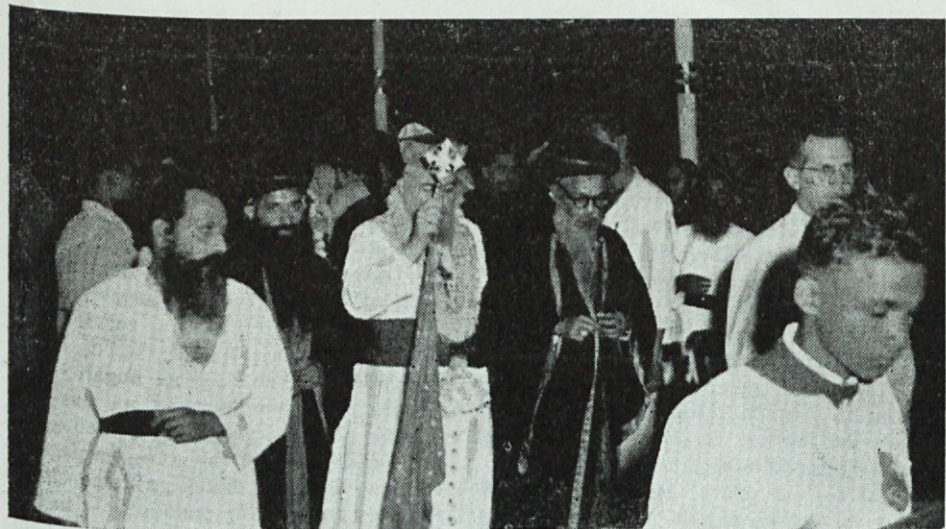
pomislike apologetskega in doktrinalnega značaja proti krščanstvu. Krščansko razodetje koncentrira vse svoje delo na Osebo, ki ni samo mit, kakor je mit pogansko božanstvo, ampak je ta Oseba časovno, krajevno in „osebno“ čisto določena in zgodovinsko determinirana. Vsi zgodovinski dogodki v krščanstvu izhajajo iz te Osebe in Ta nudi čisto točne datume, kraje in okolje — domovino, kjer se je vse dogajalo, kakor to izpričujejo evangeliji. Glavna naloga tistih, ki hočejo zagotoviti uspeh in pravi okvir svojemu apostolatu, bo, kako izpolniti to razpoklino, ki lahko prepreči nesno delo za bodoče.

Najbolj pozitivna stran delovanja katoliškega apostolata na univerzah pa je v velikem navdušenju za študij socialnih vprašanj in problemov našega časa.

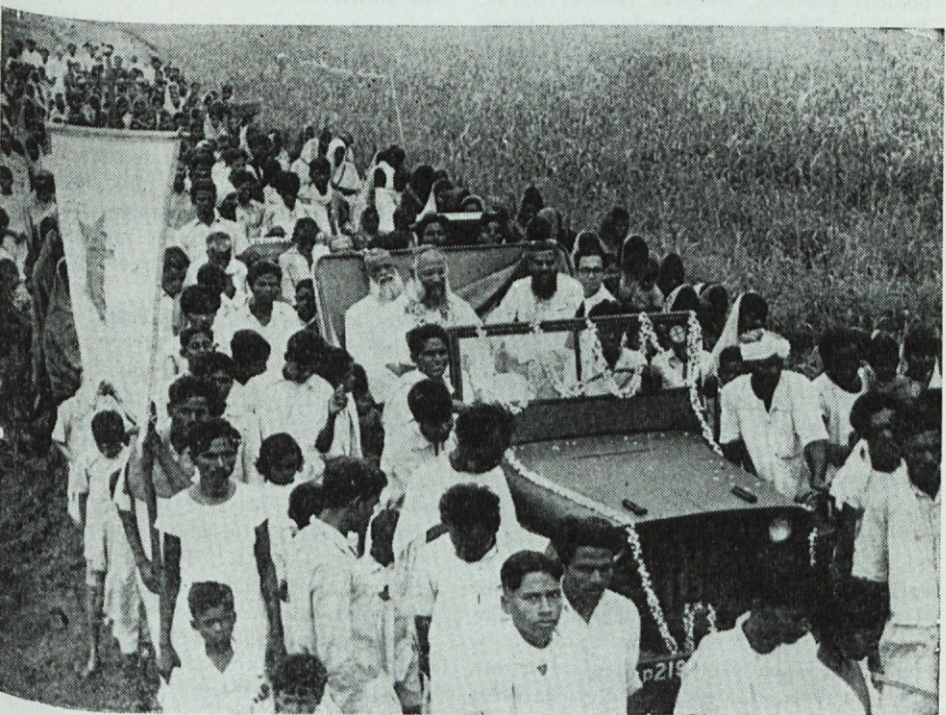
Socialnih študijskih dni na katoliških univerzah se udeležujejo v enaki meri katoliški in poganski slušatelji. Povsod v Aziji se v teh okoljih ugotavlja, da komunizma ni moči pobijati samo negativno, ampak da je treba seči širje in pritegniti k temu pozitivnemu delu vse, ki skušajo urejati življenje na temelju vrednot idealizma in duhovne preobnove. V Ernakulamu so katoliški voditelji univerz priredili posebne študijske dneve in proučili ter tudi ugotovili, kako je skušal komunizem s svojo propagando prodreti tudi v katoliške zavode in katoliško okolje. Komunisti širijo svoj nauk v ogromnem navalu brošur in letakov — katoliški zavodi bodo morali to propagando omejevati s posebnim načrtom, ko bodo dajali socialni akciji v sodobnosti njene duhovne temelje in s tem tudi vse delovanje naslonili na trajnejše osnove.

Problemi, ki jih ima katoliški visokošolski apostolat v Indiji, so enaki tudi drugim narodom v Aziji. Veliko študijsko zborovanje v Madrasu je imelo za cilj, da služi kot izhodišče za veliko delo prerojevanja v vsej Aziji in „Azijski seminar“ je prva katoliška ustanova v tem smislu.

RUDA JURČEC

Indijski verniki pozdravljajo svoje nadpastirje - Zgoraj: Kardinal Tisserant z malabarskimi škofi in verniki. Spodaj: Novi salez. škof Mariaseam na obisku.

BAJKA O BUDOVEM ŽIVLJENJU

Večina tega, kar so oznanjali in še oznanjajo budistični bonci, pa to kar budistične svete knjige pišejo o rojstvu, življenju, delovanju in svetništvu ustanovitelja budističnega verstva Bude, je danes kritična zgodovinska veda označila kot lepo, prikupno bajko, ki je več kot daleč od pristne resničnosti. Bajka je pač duhovita izmišljotina spretnih budističnih pesnikov in drugih umetnjakov, ki so se posredno ali neposredno seznanili s krščanstvom: vplivi krščanstva v tej legendi, če smemo tako imenovati to praviščno podobo Budovega življenja, so vse preveč očitni, da bi jih danes kak resni, četudi bramanski znanstvenik mogel zanikati. Seveda je staro izročilo, ki je prehajalo od množice množice budističnih vernikov, navisilo povesti poseben, svojsko ljudski okras. Bajka o Budovem življenju, ki jo bomo na kratko podali v naslednjih vrsticah, je nedvomno velik dokaz bujne indijske domišljije in samolastnega pesniškega duha. Prenekaterikrat so njene zgodbe tako na las podobne živi resničnosti, da bi jim nepoučen poslušalec skoraj utegnil verjeti. Kej šele v pristnost Budove povesti do srca zaverovani milijoni Budovih častilcev! Prav zato je toliko bolj težavno delo katoliških misijonarjev v budističnih pokrajinah, kadar je treba preprostim ljudem razgaliti izmišljotine, ki so jih skovala stoletja, pa jih zraven nagovarjati, da zapuste svojega zlatega malika in rajši pokleknejo pred križ tesarjevega rejenca iz Nazareta — Sina barjega.

Prikupno lepa povest o Budovem življenju je približno tale:

V dehtočem pomladnem jutru se je princesa Maya sprehajala po cvetočih lombinskih vrtovih, v indijski Kapilavasti. Nenada je iztegnila roko, da bi odtrgala kipeč cvet na bližnjem grmu. In takrat se je iz njenega desnega boka izvil Buda: rodil se je bodoči svetec

in bog... Navkljub tako nenadnemu in dokaj nenavadnemu „porodu“ pa novorojenček ni pal na tla, marveč v prelepo, široko čašo lotosovega cveta, ki se je čudežno razgrnil princesi pred nogami, medtem ko so se iz bramanskega Olimpa, kjer gospodujeta Indra in Brama, spuščali na zemljo vsevišnji bogovi, da počaste novorojeno dete in zaželo srečo njegovi prihodnosti. Otroče pa, komaj se je rodilo, je že stalo na nogah in napravilo po sedem korakov na vse štiri vetrove. Potem pa je svoj nebogljeni kazalec dvignilo v nebo — svečeniška kretanja, ki jo še danes najdemo skoraj po vseh budističnih pagodah — ter začelo klicati: „Tam gori je moj poslednji dom; edini v nebesih in na zemlji sem češčenja in molitve vreden!“ In dali so mu ime Gantama.

Detinska leta njegova, pa mladost potem, oboje je prepopolno samih čudes, vse to v ubranem skladju s takšnim nenavadnim rojstvom. M'adenič razkriva, ne da bi razmišljal o njih, vse skrivne tajne svetih indijskih knjig; telesna moč in bojna spretnost pa sta tolikšna, da z lahkoto odnese vonec zmage na vseh viteških igrah, ki jih po indijski šegi knežjih dvorov priredé njegovi poroki v čast.

Poročen je že bil, družinski oče, ko je zbežal s kraljevskega dvora, kjer ga je njegov oče Sudodana obdal z vsemi čari in užitki, ki jih je takle indijski princ sploh sanjati mogel, samo da bi ga v tej zlati kletki zadržal. Vedel je, kako je princ Gantama vse mlade dni sanjari o pobegu iz očetne hiše, še preden je zares postal menih in si privzel ime Sakiamuni; ta kraljevski sin je hrepenel po svetu odmaknjenem življenju tam po indostanskih puščah, kamor so se zatekli premnogi m'adeniči, sinovi plemiške kaste. Tam so na modroslovnobogoslavnih poljih hoteli vojevati boj samozataje in plemenitosti; vse tisto so

hoteli oživiti spet, kar je mogočna kasta bramanov zatrla, ko je indostanski svet usmerila na pot brezsrčnega črnogledja.

Pobeg princa Gantama opevajo budistični menihi v svojih junaških spevih; predvsem vse štiri znamenite poti njegove, ko je spoznal ničnost vseh stvari in doumel bridkost zemskega življenja. Prvič je naletel na starca; drugič na bolnika, tretjič na mrliča; tedaj trojni izraz vesoljne bridkosti, ki tare človeštvo. Četrtrič pa se je srečal s samotarjem, čigar spokojno in iskreno radostno lice ga je dokončno preverilo, kako bo edinole v odmknjenosti čutnemu svetu našel spokojni mir, ki naj zacementi rane njegovi izmučeni duši.

Odločen ves, slediti zgledu srečnega meniha, je neko noč po razuzdanem pijančevanju, ki mu je za vse čase pristudilo mike in čare tega sveta, poslednjič poljubil svojega najmlajšega sina, ki je spal v materinem naročju; potem

pa je krenil v puščo Tožbá, kjer je ob vstopu svoj viteški meč izročil oprodu in si populil prelepo brado indijskega plameča.

Pa vendar v ubrani tišini gozdov ni našel pokoja; noben duhovni učenik ni bil kos njegovi ihti po popolnosti, ki jo je zamaževal skušal doseči z modrimi razpravljajni o božjem, pa z nenehno menjavo vseh mogočih mrtvičenj, kar je Indijcem od nekdanj lastno. Tako se je odločil slednjič, da bo sam sebi učenik; svojsko življenje je ubral, združil v sebi strogo odpoved yogijev in npravnega preroda.

Budistični spisi trdè, da je tako dosegel prečudovit uspeh; kajti komaj je začel živeti po novem, že je nadenj prišlo budovsko razsvetljenje (ko je nekoč vso dolgo noč bedel ob vznožju svetega figovega drevesa), se pravi: polno razumevanje vsega in vesoljno spoznanje vseh stvari, ki pa spet, kot je znano,

Tibetanski menihi pred svojim budističnim samostanom ob vznožju Himalaje.
Desno vrste „molitvenih mlinčkov“.

gleda v vsem samo privid, saj so po tem nauku vsa živa bitja samo velika, resnična praznina.

Menih Sakiamuni takole budovsko razsvetljen pa ni vedel, katero pot naj ubere: naj ostane in uživa srečo tega blaženega stanja čudežnega razsvetljenja, ali pa naj vstane in gre svoj odrešilni nauk oznanjat ljudem. Takrat ga trikrat trdó skuša Mara, bramanski satan, ki mu hoče preprečiti oznanjanje blagovesti rešenja. Tale prigoda o treh skušnjavah je čudovito genljiva drama resnične-literarne lepote; ob nji so se navdihovali indijski slikarji in kiparji; še danes prevzame budističnega vernika do poslednjega vlakna.

A slednjič je le zmogel zlo in Sakiamuni, spremenjen že v Budo, kar pomeni Razsvetljeni, se je odpravil v širni svet svojo postavo oznanjat. Še prej pa je s svojim vseodrešujočim naukom hotel oblagodariti nekdanje puščavske druge. Šel je tedaj v Benarés, kjer je pred skupino zbranih samotarjev govoril svojo slovito pridigo (znana je pod imenom Pridiga v Benaresu); v nji je v naglavnih črtah obsežena vsa budistična vera.

Svoj apostolat je zdaj razširil na velika mesta v kraljestvu Magadha, posebno na Benarés, pa v kraljevini Kosala, v mesto Sravasti; seveda ni pozabil na Kapilavastu, kjer mu je tekla zibelka in je sanjal prve mladeniške sanje. Srečanje s častitljivim očetom, z jokajočo ženo in otrokom, ki jih že dvajset let in več ni videl, napravi silen vtis; posebno še, ko navkljub očetovim solzam in neutolažljivemu plaču nesrečne soproge ostane trd in odhaja iz mesta s poslednjim, dokončnim slovesom od najdražjih, ki jih je gotovo ljubil: vse, da bi postal glasnik miselnosti, o kateri je iskreno verjel, da je človečanska in odrešilna.

Čudovite zgodbe in dela opeva zdaj bajka o Budi; v njih se kaže njegova božanska moč. Zemlja zaniha, vse nebeške sile se zganejo v znamenje spoštovanja in čiščenja junaku budističnih spevov;

njegovo telo izžareva svetle pramene, ki hkrati razsvetlujejo in žgo; na njegovo besedo se razcveto milijoni lotosovih cvetov in vsak nosi v svoji čaši novega Budo; rekli bi skoraj, da je vesolje vse en sam sanjski privid, veliki sanjač, ki bedi in sanja hkrati, pa gladko ostriženi princ iz Kapilavastu.

A tudi Budi za njegovih zemskih dni ni vedno s cvetjem pot posuta: velike težave prihajajo nadenj, ne najmanjša med njimi izdaja enega njegovih učencev, ki mu nekajkrat, seveda brez uspeha, streže po življenju.

Po štiridesetih letih oznanjanja svojega nauka po vaseh in mestih ob Gangesu, v nenehnem razpravljanju z vodniki strogih modroslovnih šol, v trdem boju z bramani in ustvarjajoč zraven občestvo svojih vernikov, je umrl v Kusinagara. Nekateri trdó, da se je zastrupil s svinjino, drugi spet, da ga je rakasta bolezen ugonobila; vse zgođe in prigode, ki govore o tem izrednem možu, pa so zgodovinsko povsem netočne in prave resnice iz njih izvedeti ne moremo.

Poslednja znamenitost, ki jo budistični pisci pripisujejo svojemu junaku, pa je njegov pogreb, ki mora biti, kot si lahko mislimo, tudi nekaj čudežnega, da je v soglasju z nenavadnimi dogodivščinami njegovih živih dni.

Umrli je in že so ga položili v krsto, že so krsto dvignili, da jo po indijski šegi s truplom vred sežgó... Pa se je krsta nenada sama od sebe dvignila in počasi sedemkrat obšla mesto; potem pa se je, spet sama, vrnila na grmado, ki se je vrela sama od sebe in Budovo telo spremenila v nič.

Lepa povest, mikavna bajka, očarljiva pravljica, če hočemo. Škoda samo, da že tisoč let po resničnem vesoljnem odrešenju Kristusovem še vedno milijoni in milijoni črpajo iz te bajke o Budi, namesto da bi svoja srca odprli odrešilnim studencem božje Krvi, ki tekó iz vedno živih peterih ran našega Odrešenika.

ALADIN

MOŽ OB BELEM NILU

1. BOŽJI MLINI MELJEJO

Proti večeru je vročina odjenjala, — ti presneto poletje, kako je bilo tisto leto peklenko vroče. Tisto leto Gospodovo 1819. Bilo je dva dni po kresovih, ki so jih na čast slovanskima apostoloma sv. Cirilu in Metodu prižgali na Slančnem vrhu in pri Svetem Duhu.

Vinski vonj je vel od drobnih gričev okrog Mokronoga. Bog je tista griče napeljal tam okoli in jim vлил v zemljo moč, da bo njih cviček v veselje in uteho veselim Dolenjcem. Zelena barva goric se je jela prelivati v modro, beli domovi so stali svetli in očiščeni v pobožnem večeru. Med večerom in nočjo je veselo potegnili črto zvon svetega Kancija, Kancijana in Kancijanile in le še zadnji voz je zasoplo odškripal po kolovozu.

Kar premočna luč je prihajala izza rdečih, z rožami okrašenih zaves boječe brez dimnika, zato pa se je njena kuhinja svetila od črnih saj kot pravkar umit zamorec.

Na široki postelji v kamri se je nasmehnila mlada Urška Štamcarjeva, poročena Knoblehar, kajti pred njo je zajokal njen prvorojenec, ki mu je bil njegov oče in njen mož že zdavnaj pred rojstvom dal ime Nace. Ded je bil Nace, on, oče je Nace, sin naj bo Nace, pa amen. Stara Linka, klepetulja brez para, se je vrtela v pretesni izbi in se onegavila s svojimi babiškimi opravili, da bo volk zdrav in koza cela, se pravi, da bodo domači zadovoljni in bo ona dobila tistih nekaj prgišč pšenice in koruze, ki ji gredo.

Na oni strani stene je tolkel s pestjo po močni, krčmarski mizi Nace Knoblehar, da se je stresel suhi, izpitni organist v kotu: „Danes se v moji krčmi pije zastonj. Prvi sin je rojen. Krčmar bo in mesar kot jaz, njegov oče.“ Hlastno je izpraznil kozarec, organist je iz steklenice posrkal zadnje kapljice. „Danes bo tu harmonika pela, da bo ves Škocjan vedel, kdo je rojen.“

Pozno v noč je kolovratil oče Knoblehar k sosedu Baharju ter tolkel po zapahnjenih vratih: „Hej, Janez, jutri pa le izvleči iz skrinje zakmašno obleko. Krstili bomo. Pa ne vino. Mojega sina. Rekel sem, da bo najprej sin, za babe je še čas.“

Tak je bil Nace Knoblehar. Dober in pošten, pa vesel. Iz zemlje je bil, kot naš skupni oče Adam, le da je bil iz dolenjske zemlje, v katero je Bog posebno moč dal, da cviček rodi in vesele ljudi. Iz zemlje je bil Nace Knoblehar in ni čul tisto noč božjih mlinov v zraku, ki so začeli tiho in nevidno mleti.

* Snov za to literarno obdelavo Knobleharjevega življenja je vzeta izključno iz dr. Jakličeve knjige Ignacij Knoblehar, a svobodno, kar je pač nujno ob taki vrsti pisanja, kot bodo naslednji prispevki.

Potem so leta tekla. Osem, deset, šestnajst let. Hiša Naceta Knobleharja se je natrpala s kopico otrok. Najstarejši, Nace, se je potegnil v zastavnega, rdečelasega fanta. Pot ga je pripeljala v novomeško gimnazijo.

„Da krokodili. Zapomnite si: krokodili. Jutri jih gremo gledat v Krko.“

Pater Albert je bil eden tistih izvornih profesorjev. Prenizko čelo se mu je potegnilo v predolg, grozno naprej štrleč nos, na čigar konici so menda že od rojstva naprej jezdili umazani naočniki. Gornja čeljust je molela daleč naprej pred spodnjo, brada pa je bila majhna in razklana. Veliko frančiškansko tonzuro mu je obkrožal venec črnosivih las, za vratom mu je čepela ogromna kuta. Hodil je z drsajočimi koraki, v sandalah, za spoznanje sklonjen naprej in držal v desnici tenko palico, na katere vrhnjem koncu je bila iznezana puščavnikova glavica, okrašena s kozjo brado.

„Krokodil,“ je lopnil s palico Zatokarja po glavi, „kaj tako neumno zijaš kot pijanec, ko mu ponudiš mleko? Velikih krokodilov res ni v Krki, majhni pa so, pa se seveda ne imenujejo več krokodili, ampak imajo že druga imena.“ Muzal se je stari pater, ker v sivih letih je bil tudi z bornimi domislicami zadovoljen.

„Pravih krokodilov je pa v Nilu dovolj in preveč. Če bo kdo od vas kdaj v Afriko zašel, — no, pa tega ne bo, ker težko, da bi bilo iz vas kaj, — naj se spomni tehle krokodilovih značilnosti...“ S puščavnikovo palico je drsal po stari, porumeneli sliki nilskega krokodila, ki mu je nek študent narisal modre brke.

Študentje so starega patra radi poslušali. Vedeli so, da jih ima rad, dasi je bil na zunaj osoren. Vživljali so se v njegov svet in ga začeli razumeti: bolj kot so ga spoznavali, bolj so ga imeli radi, kljub njegovim posebnostim ali morda prav zaradi njih.

„Jutri gremo h Krki, sicer mi pozelenite med temi zidovi. Mlad človek naj se mnogo giblje, da bo iz njega kaj. Tebi pa, Nace Knoblehar, že danes povem, da ne trmoglavi. Če te vidim spet s tisto vrečico za kače, te naženem domov. Naj te kača piči, potem nam pridejo Novomeščani porto razbiti in tvoj stari profesor naj gre za zidove ješprenj otepat. Seveda, tebi je vseeno, tebi. Res je naš oče Frančišek rožam in živalim pel in ga ni nobena ranila, ti pa nisi naš oče Frančišek, saj še jaz nisem, ki vsako živalico do zadnjega rebra poznam in ki že lepa leta kuto nosim.“

Pa je vedel Birtov Nace, da so vse to le bolj besede in da je stari pater ponosen nanj, ker si upa tudi strupene kače loviti. Božje stvari so živali in božja modrost in lepota iz njih odseva. Nace jo je opazoval v tem majhnem svetu in vedno bliže se mu je zdel On, ki je ustvaril vse to.

Ob dobrih patrih je spoznaval Nace življenje. Istočasno je njegova pobožna mati ljubo Mater božjo na Stopnem hodila prosit zanj, naj se ne izgubi na novomeških cestah in ob sanjavi Krki. In božji mlini so mleli.

Dve leti sta bili spet mimo.

Lepega jutra je stopil osemnajstletni Nace po kamniti poti v hladno farovško vežo ter naprej po vegastem podu do desnih vrat. Potrkal je.

„Noter,“ se je začel globoki župnikov glas. Fant je drzno vstopil.

„O, Nace! Dominus tecum! Bog s teboj! Kaj te je prineslo, kaj?“ župnik je odložil časopis in si natlačil v nos tobaka. Bil je eden tistih dobrih slovenskih župnikov: rdeč v obraz, skoro plešast, s črno čepico na glavi, modrih, odkritih oči. Bil je srednje velik, hodil je pokonci.

„Sedi, sedi, študent, da mi spanja mab odneseš. Neža, prinesi no kozarce, da poplakneva z Nacetom obisk. Kaj še vedno študiraš staro indijsčino? Daj no, daj,

boš slabo končal, če boš vedno v bukvah čepel. Zlato pravilo je: bolje zdrav esel kot bolan doktor. Razumi, Nace.“

Nacetu je bilo nerodno. Ni vedel, kje naj začne. Pa se je spomnil Barage.

„Kaj pravite o misijonarju Frideriku Baragi?“ je vprašal.

„Nisem ga videl, slišal sem pa dosti o njem. Od zlomka svet gospod mora to biti.“

„Jaz sem ga v nedeljo videl in slišal v Novem mestu. In ko sem ga poslušal, sem zaslišal v sebi nek klic. Menim, da je bil božji. In sem rekel: grem. Tudi jaz grem v misijone.“ Razodel se je, prvemu človeku je povedal svojo skrivnost in lažje mu je bilo.

„Lepo, lepo, Nace, a počasi. Poslušaj izkušene ljudi. Festina lente! Hiti počasi. Premisli, premoli, kajti ni vsaka nuna za nuno in vsaka lastovica še ne napove pomladi. Potem se pa bogajo tiste nunice, ki niso za to, in jočejo in vzdihujejo po svoji mladosti. Jaz bi jim dal. Premisliti je treba, zato nam je Bog glavo dal, to ti hočem povedati. Premisli, potem se odloči. In če vidiš, da bi bil za to, Deo gratias, Deo gratias, hvala Bogu. Če pa nisi, pa pojdi, kamor te Bog kliče. Čas imaš še, saj moraš še dve leti ljubljanskega liceja dokončati. Premisli, dobro premisli. To sem ti hotel reči jaz, Janez Zalokar, stari škocjanski župnik, tudi tvoj pastir.“

„Pater Albert mi je v Novem mestu vselej očital trmo. Prav zato imam vero vase, da bom vztrajal pri odločitvi. Molil sem, prosil luči od zgoraj, miren sem. Osemnajst let je pa že tudi toliko, da vem, kaj počnem, kaj se vam zdi?“

„Povedal sem ti, kar sem mislil. Če boš čez dve leti za to, narediva skupaj prošnjo za v bogoslovje. Najprej moraš duhovnik postati. V bogoslovju ti bodo že pomagali pošteno premisliti, kam drži tvoja pot. Pijva, Nace, na tvoje zdravje, pa na moje tudi, čeprav ga mi za enkrat, hvala Bogu, še ne manjka.“

Še malo sta se menila o domačih, o knjigah, o Novem mestu, o patrih frančiškanih, potem je Nace odšel. Zadovoljno je zrl za njim rdeči župnik in misli mu niso dale miru. Kako Bog dušo mreži in ovija. Kakor pajek. Nevidne niti se spletajo neopazno. En klic, drug poziv, mamina molitev, lepa beseda duhovnikova in pride odločitev. Ne naenkrat, ne hipoma. Tisti zadnji korak je le zadnji člen v verigi, je le zadnja nit v celotni mreži. Prej nisi opazil, kaj Bog s teboj počne, potem, ko gledaš nazaj, ti je vse jasno. Hvaljen Bog za vsakega novega duhovnika!

Župniku se je zasvetila solza v očeh. Čez dve leti sta iz Nacetom res napisala prošnjo.

A božji mlini se še niso ustavili.

V ljubljanskem bogoslovju. Res je bilo Birtovemu Nacetu nekaj dolgčas po dobrem patru Albertu, po Krki in njenem svetu s tisoč skrivnostmi, pa je tudi Ljubljano obkrožalo zeleno, veselo gručevje in se je na drugi strani spuščala v ploščasto ljubljansko polje.

In tu se je seznanjal s toliko novimi stvarmi. Sveta znanost o Bogu, ki je prihajala skozi fine ali neokretne besede suhih, debelih, pustih in veselih profesorjev, je iskala odmeve v mladih srcih. Kajti duhovništvo ni le odpoved, sploh pa ni odpoved ljubezni, ampak je le njeno prečiščenje, njen dvig. Na mesto ljudi pride Bog, na mesto minljivega neminljivo, na mesto časnega večno. Skozi večno pa tudi minljivo, v kolikor gre k Njemu, večnemu viru vsega.

Takole zvečer, ko se svet preda zabavi, je nekaj posebnega v semeniški kapeli. Bogoslovci posedejo po starih, častitljivih klopek okrog tabernaklja in vitki, mladi spirituali jim govorijo. Željno love skoro pretihe besede spiritualove.

„Če pšenično zrno ne pade v zemljo in ne umrje, ostane samo. To je skrivnost življenja in smrti. To je eden tistih aforizmov, tistih navideznih nasprotij, s katerimi je Kristus znevolucioniral svet. Življenje, vsi bi radi pili življenje, to je tako naravno. Pa pije svet življenje in ne ve, da pije smrt. Ko bi pšenično zrno moglo spregovoriti, bi se na vse pretege branilo: Ne umreti, nočem v zemljo, nočem v gnitje. Seveda, ne pozna zakonov življenja. Umreti je povelje Jezusovo. Pa ne za smrt, ampak za življenje. Brez smrti ostane samo. Grozna beseda: Samo. Gorje samemu, je že v raji rekel Bog. In ta beseda je bila kot prekletje.

Če pa umrje, obrodi obilo sadu. Umreti je treba, sebi je treba umreti. Nekateri tega ne razumejo, nekateri se branijo umreti. No, pa saj Bog le tiste kliče, ki razumejo, ki hočejo razumeti... O, če pa umrje, koliko bo zrnja. Gospodar bo našel žitnice polne ob žetvi. Polno zrnja, tistega zlatega zrnja bo...“

Taki so tisti večeri v semeniški kapeli. Bog po svojem orodju kleše mlade duše, kajti poleg poklica in dobre volje mogoče nič drugega niso prinesli s seboj. A gre za predrugačenje mišljenja: naravni pogledi se morajo umakniti božjim, edino pravilnim, edino resničnim.

In če dve leti preživljaš v taki božji delavnici, se navežeš s tistimi, ki skupaj s teboj umirajo, saj nobena stvar tako ne zveže kot prav boj, umiranje.

To je bilo tisto, kar je grenilo Nacetov odhod na Propagando v Rim, da se tam pripravi na misijone. Res mu je nuncij z Dunaja poslal navduševalen odgovor, a vezi, vezi so bile druga reč. Tudi doma je bilo hudo. Neradi so ga pustili, pa je moral župnik Janez Prelesnik poseči vmes. In on je znal.

Poštni voz je potegnil. Preveč rdeči, meglati postiljon je gledal bedasto predse, ob vsaki gostilni je zavihal nos. Pa se je spet spomnil, da mora biti ob določenem času v Trstu in je oplazil leno mrcino čez rebra.

V vozu je sedel Birtov Nace, ob njem sošolca iz bogošlovja Matevž Puhar in Jože Lap. Dalje sta sedela zakonca srednjih let, finejša človeka, in prav zadaj starih filisterskega obraba. Okno je posredovalo med tesnim prostorom v vozu in svetom: cesta in drevesa, ljudje in gostilne, oblaki in neznosna pripeka. Debeli postiljon se je zdaj zdaj ozrl po obrazih v vozu, kot da bi hotel ugotoviti, če so še vsi, se černo nakremžil in pognal konja. Študenti so sprva razgreto govorili, potem so se zamislili vsak vase, dokler jih ni žgoča soparica zazibala v sen.

V tržaškem pristanišču je bilo vse živo: sloki, zarjaveli delavci, mornarji s postrani čepicami in pijanimi očmi, trgovci s papirji in preobilnimi trebui, brezposelni, prislonjeni ob svetilnike... Ladje z vrvmi in jamborji so se lahko pozibavale, kakor da bi z morjem vred dihale. Po tleh so bili razmetani olupki banan in kosi papirja, daleč je bilo čuti življenje mesta.

Birtov Nace se je poslovil. Na hitro, a zares. Tedaj se je zavedel, kje je.

Ladja je zasopla proti Ankoni. Tam je bogoslovec spet presedel na poštni voz in 7. septembra, na dan sv. Pavlina, je stopil na sveta rimska tla. Ker mu je denarja le malo ostalo, se je takoj napotil na svoj novi dom.

Dvonadstropna hiša Propagande ga je sprejela s hladnimi očmi. Suh vratar ga je povedel v rektorjevo sobo. Ta je poslušno spremljal Nacetovo govorjenje, nakar je vstal, si pomel roke kot trgovec, ki hoče dati vedet, da s kupčijo ne bo nič, in kratko povedal: „Tu ni za vas prostora. Je vse zasedeno. Iščite drugod.“

Še predno se je Nace dobro zavedel, je stal na mrzlem tlaku pred Propagando. Brez najmanjše rešilne misli.

Skoro mu je prišla grda misel, da ga je Bog zapustil. In vendar so nekje visoko nad njim peli božji mlini v neprestanem vrtenju.

(Sledi)

IZ PISEM SLOVENSKEGA MISIJONARJEV

Slovenski misijonar o. ALBIN KLADNIK F.S.C. je 6. 11. 1954 pisal s svoje misijske postaje v Carolini, Južna Afrika, č. g. Wolbanku C.M. v U.S.A.:

Že dolgo nisem dobil glasu od Vas. Da ste pri življenju, vem, ker berem v „Ameriški domovini“, kako pridno pridigujete na misijonih po Ameriki. Pa tudi sam že dolgo nisem pisal. A nisem Vas pozabljal pred oltarjem, saj Vam mnogo dolgujem.

Morda Vas zanima, kako Karolina napreduje. Je še vse po starem. Upam, da bomo z novim letom začeli kopati temelje za novo cerkev. Vse se nekam zavlačuje. Katoliški misijonarji v Južni Afriki se moramo boriti z mnogimi ovirami in težavami, ker so nam zagrizene kalvinistične oblasti zelo nenaklonjene. Treba je premostiti mnogo jarkov, predno kaj dosežemo. Najbrž ste že slišali, da prav zdaj hoče oblast prevzeti v svoje roke vse misijske šole. Radi bi odstranili vsak vpliv misijonarjev. Naši škofje si sedaj belijo glave s temi težavami. V Južni Afriki je bilo skoro vse misijsko življenje ravno v šolah. Zdaj bo seveda treba ubrati povsem drugo pot. Treba je začeti misijonstvo s katoliki. Kakor kaže pa je to šele začetek boja, ki ga bo morala Cerkev bojevati za svoje pravice. Naslednik protestantskega pastora dr. Malana je Strejdom, ki je poznan kot ekstremist. Bori se za popolno ločitev črnih od belih. Črnec naj bi bili še večji sužnji belih.

Misijonar g. FRANC REBOL, Maryknolec, ki deluje na Formozi, je 8. 11. 1954 pisal svojim domačim v Cleveland tudi tole:

Prav lepa hvala za Vaše pismo. Šele sedaj odgovarjam. Včasih sem preveč truden, posledica podnebja; včasih pa preveč zaposlen. Zahvalite se vsem za darila, ki so mi jih poslali. Sedaj se

pripravljam, da bom šel na drugo postojanko. Ta bo nova, ker tam še ni nobene cerkve in bom jaz prvi duhovnik tam. Ljudje tamkaj govorijo tudi drug jezik, ki se ga moram sedaj učiti. Upam, da bom za božič že na novem mestu. Najel sem si malo kitajsko hišo. Veliko sobo bom preuredil za začasno kapelico; druga soba pa bo učilnica in stanovanje. Fara bo zelo velika. Je tam okrog 100.000 duš, ki so raztresene po večih mestih. Seveda bom moral potem begati iz enega mesta v drugo. Ker nimam avtomobila, bo šlo bolj počasi. Največ časa imajo ljudje zvečer in bi takrat najlažje prišli k pouku; a takrat avtobusi več ne vozijo. Pa z božjo pomočjo bo že kako. Zdaj imam veliko priprav; nekaj stvari bom moral tudi kupiti, ko

Pred kočjo domačinov v Glen - Cowie.

se bom selil. V kraju, kamor bom šel, je zdaj en sam katoličan sredi množice poganov. Mislim, da bo za božič, kot je bilo tisti prvi božič v Betlehemu... Samo Marija in Jožef, nekaj pastirčkov pa živali so delali družbo Novorojenemu. A upam, da bo prihodnje leto kapelica že polna.

Za Božič pa je isti misijonar pisal č. g. Wolbanku:

Veseli božični prazniki so spet prišli: veselimo se. Nam katoličanom je Božič zelo ljub: Kristus se rodi in živi med nami, prav kot se vsak dan pri sveti maši rodi. Božič je povsod enak, maša povsod ista: Jezus se je rodil za vse nas: bele, rumene, rdeče in črne; pri Njem ni razlike. Ko bom bral sveto mašo, se Vas bom tudi jaz spomnil in molil za vse.

G. Pavel Bernik, S.D.B., se je iz Južne Indije spet oglasil. Dne 7. I. 1955 je pisal tole:

Prav danes je poteklo 20 let odkar sem stopil na indijska tla. Je torej prav, da se oglasim. Maja meseca se je število klerikov v tem študentatu več kot podvojilo in tako tudi moje delo in skrbi. Hotel sem pisati vsaj za Božič, pa sem moral prav tedaj iti daleč v Madras in tam pridigovati duhovne vaje semeniščnikom. Za Božič smo imeli obisk našega vrhovnega predstojnika iz Turina, ki je na poti v Birmo, Macao, Hongkong, Japonsko, Filipine, Avstralijo in v Združene države ameriške. Tu po Južni Indiji ga povsod spremlja naš brat g. Kešpret, ki film posnema in vsepovsod pridno fotografira. Bom že poskrbel, da njegovi izdelki dospejo v miznico uredništva Katoliških misijonov, vsaj oni, v katerih se pokažemo mi Slovenci.

Tu v Kotagiriju imamo 40 klerikov, študentov filozofije. Naše življenje poteka več ali manj tako kot v drugih semeniščih in študentatih: pobožne vaje, šola, rekreacije, razne prireditve, izpiti in izleti si sledijo po dolčenem programu.

Desno v belem in z brado vidimo g. Bernika pri preditvi še v Tirrupaturju.

Pavel Bernik uči katekizem učence 5. razreda v Tirruratirju.

mu. Kleriki—študentje so vsi Indijci, navdušeni fantje, edini up naših misijonov. Nestrpnno pričakujejo dneva, ko jim bo dano posvetiti se apostolatu med svojimi rojaki. Ob nedeljah imajo že priložnost vsaj v malem delovati med mladino teh *Sinjih gora (Nilgiris)*. Pred majem lanskega leta so obiskovali pet vasi, v teh zadnjih šestih mesecih pa so svoje delovanje razširili na deset vasi. Število otrok in fantov, ki se udeležijo teh nedeljskih sestankov, je nad 600; nekajkrat jih je prišlo do 700. Povsod so se prav hitro udomačili; v nekatere so bili kleriki izrecno povabljeni. Samo v dveh vaseh je nekaj katoličanov, drugod so pa vsi pogani ali pa protestanti. Kleriki najprej organizirajo igre, potem imajo šolo petja, lepega vedenja in pa verouka. Včasih priredijo tudi kako igrico na odru, otroški narodni ples in kjer je napeljana elektrika, tudi kak film iz sv. zgodb ali iz življenja svetnikov po-

kažejo. Jaz vsako nedeljo obiščem dve ali tri vasi. Po nekod smo ustanovili Savijeve klube pod zaščito sv. Dominika Savija, ki ga imajo ti otroci nad vse radi. Takemu klubu, ki ga imenujemo tudi „Družnica veselja“, pripadajo samo boljše in podjetnejši fantje. Izvolijo si svojega predsednika, tajnika in svetovalce, imajo svojo zastavo in pravila. Na nekem sestanku v vasi Milideni so člani predlagali, da bi se sestanki začeli z molitvijo. „S katero pa?“ je vprašal klerik—voditelj. „Z Zdravo Marijo“, je predlagal predsednik (protestant!). Po mnogih hišah imajo že lepo stensko sliko Marije Pomočnice, ki je nismo nikomur ponujali. Izprosili so si jo po dolgem moledovanju. Je res čudno, kako so se ti otroci in tudi njih starši na nas navezali. Dostj je, da samo en otrok zapazi bel talar na poti v vas, pa ti vso vas na noge spravi. Včasih otroke iz več vasi skupaj zberemo. To seveda ni lah-

ko. Razdeljenost je na žalost bolezen Indije. Narodne voditelje to zelo skrbi. Jug utegne biti proti severu, vzhod proti zapadu, okraj proti okraju in tu celo vas proti vasi. Katoliški misijonarji imamo prav v tem oziru važno nalogo: delovati za edinost; ni druge vere, ki bi edinost tako gojila, kot je katoliška. (Pa se je nekateri tako strašno bojijo, posebno člani zagrizene hinduistične organizacije Mahasaba, kateri edinost Indije ni preveč pri srcu; s svojo zagrizenostjo in nestrpnostjo razkol sejejo; Nehru je leta hujskače javno pograjal). Kako lep prizor je nudil narodni Marijanski kongres v Bombayu, decembra meseca. 150.000 katoličanov je bilo zbranih skupaj v najlepšem redu in slogi, pa so prišli iz vseh koncev in krajev Indije. Če ne versko, so voditelji Indije priznali kulturno in socialno važnost tega kongresa, pri katerem so bili častno zastopani tako okrajna kot centralna vlada. Pa še nekaj o Kotagiriju. Kot se psalmi končujejo z Gloria Patri... tako

se misijonarjeva pisma končujejo s prošnjo. Zelo dobro razumem, da ne morem pričakovati vsako leto tako lepe vsote, kot lansko leto. Bom enako hvaležen za manj. Če bi prosil, da bi slovenski misijonski prijatelji zdrževali enega klerika, bi li bilo preveč? 10 dolarjev na mesec bi mogoče zadostovalo. Sirotišče v Tirupatturju, vsaj del za šolske sobe, je dokončano. Je prav lepa stavba, h kateri so znatno prispevali petstoti dolarji slovenskih dobrotnikov.

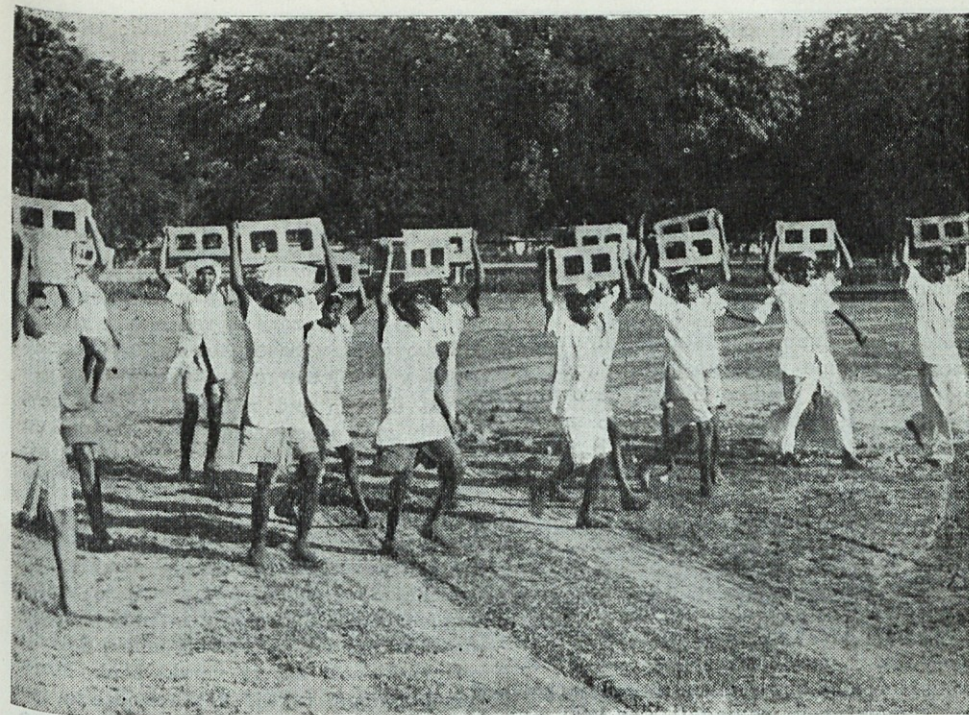
Vam in vsem dobrotnikom in prijateljem Katoliških misijonov voščim srečno in veselo novo leto! Pa tisočkrat „Bog lonaj“ za Katoliške misijone in Duhovno življenje, ki redno prihajajo.

Na počitnicah v domovini se je mudil misijonar g. STANKO PAVLIN, ki je pred odhodom nazaj v Azijo pisal č. g. Wolbanku v U.S.A. 30. 12. 1954 takole:

Prejel sem vašo pošiljko, ki mi res pravi pride; že veste, zakaj... Kakor

Sirotišče v Tirupatturju v gradnji, ki so jo omogočili tudi slovenski darovi.

Gojenci sirotišča v Tirupatturju navdušeno pomagajo pri zidavi.

sem vam že omenil, bom odpotoval 30. januarja iz Genove na parniku „Asia“. V Hong-kong bom prispel 25. februarja, če nas bo morje pusti'lo pri miru. Zdaj grem še enkrat v Grgar pozdravit svoje drage in Matar božjo na Sveti Gori. Doma bom ostal do sv. Treh kraljev ali kaj več.

Ko se bom vrnil v Italijo, bom šel v Trst, kamor so me povabili za kakšno predavanje in za majhen koncert. 23. januarja se bom od Slovencev v Gorici poslovil z mašo in pridigo v stolnici in s prireditvijo zvečer. Tako se bo moje romanje po Evropi končalo. Nekaj dobrega se je vendarle dalo povsod doseči, tudi doma v Grgarju. Bolj kot prej sem prepričan, da je misijonar res nekaj najlepšega in najbolj pomembnega in da njegovo besedo poslušajo kot „oraculum Dei“ in da njegovo požrtvovalnost pov-

sod cenijo; pa še njegov pogum, da zapusti vse in gre daleč med pogane ozna-njat sveto vero. Res da se nekateri posmehujejo, češ da smo neumnj in brez sreca do svojih, da gremo v svet brez idealov; toda tem se jaz posmehujem in v srcu se spomnim na Kristusove besede: „Samo nekaterim je dano razumeti te stvari...“

Zahvaljujem se tudi tistj Mrs. Justiri za prvi dar. Povejte ji, da ji bom tudi jaz čimprej pisal in tudi pri sveti daritvi je ne bom pozabil. Zahvaljujem se Vam še enkrat za vse! Pogosto Vam bom pisal iz misijonske zemlje, da bomo zmeraj v zvezi...

Pozdravil bom g. Majena in Gederja, ko bom prišel v Hong-kong. Se bomo tudi fotografirali, da nas bodo bralci Kat. misijonov lahko poznali. Bog z vami!

Naš znameniti salezijanski misijonar č. g. **ANDREJ MAJCEN**, ki po odhodu iz Vietnama zdaj uspešno deluje v Hongkongu, je 10. 12. 1954 pisal izredno zanimivo pismo g. Wolbanku C.M.:

Na vigilijo sv. Andreja — na prvi dan devetdnevnic k Brezmadežni je priromalo vaše drago pisemce iz Amerike, da mi prinese poleg voščil še dar slovenskih src. Dvakrat drag mi je bil ta dar: prvič ker me je rešil iz prav nerodnega finančnega stanja in drugič zaradi prelepe misli gospoda P., da je poprosil svoje predstojnike za darovanje svetih maš, katerih miloščino so mi potem poslali. Povejte, prosim, g. P., da se mu najlepše zahvaljujem, kakor tudi vsem njegovim predstojnikom in tistim, ki so maševali. Zagotovite jim molitve naših Kitajčkov, pa tudi nas vseh tukaj. Upam, da se bodo našli še drugi gospodje, ki jim je tudi gotovo pri srcu rast svete Cerkve, pa bodo primer vrlega gospoda P. posnemali in tako nam, slovenskim misijonarjem in misijonarkam po širnem svetu pomagali. Čas beži, duše pa čakajo: požuriti se moramo in zavihati rokave, pa tudi pomoč misijonskih prijateljev je potrebna: materialna, posebno pa duhovna. Stojim tu pred vrati velike Kitajske, kjer se brezbožni zmaj

G. Majcen (v ozadju) še kot ravnatelj „Mesteca Kristusa Kralja“ pri Hanoiu, v družbi z visokimi obiskovalci.

tako kruto zaganja v katoliško Cerkev. Iz pisem, ki jih naši kleriki in sobratje dobivajo od svojih čez za „ograjo“, je jasno, kako trpe, kako vztrajajo, kako se medsebojno vzpodbujajo in kako upajo. To je tudi nam v vzpodbudo; saj denar in moči niso vržene v stran, tudi za primer — za kar pa še ni prave nevarnosti — da bi ta zadnja predstraža padla brezbožnikom v roke. Nasprotno: še z večjo silo se moramo vreči na delo, saj žetev zori in zanimanje za katoliško Cerkev raste kot nikdar poprej. Vsaj v Hongkongu je tako.

Od dva in pol milijona prebivalcev, ki jih zdaj mesto ima, jih je preko en milijon, ki so pribežali iz rdeče Kitajske, da si ohranijo od Boga dani dar svobode, vesti in mišljenja. Tile ljudje, bi rekel, se nam kar ponujajo. Samo rokave je treba zavihati in — katekizem v roke! Škof in misijonarji tu so veseli tega lepega razpoloženja in tudi jaz sem našel tu na naši tangkongponski šoli to pripravljenost src za verski pouk. Moja prva naloga tukaj, kot ravnatelja, je bila v tem, da sem organiziral razne šolske in izvenšolske ure za verski pouk. Te dni bomo imeli konferenco, da bomo malo „prereševali“ tiste, ki so prosili za sveti krst. Tu na mizi imam kar čez dvesto prošenj. Nekaj jih bomo krstili za Božič; večina pa še ni pripravljena in bodo morali še študirati katekizem, pa resno dokazati, da so pripravljene izpolnjevati krščanske dolžnosti. Vidite, da sejemo na široko in kopljemo tudi na globoko; potrebne pa so nam predvsem molitve, kajti zaman je vse naše delo — brez „žegna“ iz nebes.

Prav lepa hvala tudi za Katoliške Misijone, Duhovno življenje in Duhovniško revijo. Upam, da me bodo vse te revije že našle tukaj v Hongkongu. Pošta je precej počasna in nisem neposredno še ničesar dobil, odkar sem šel iz Hanoja. Zelo se veselim tudi „Cerkvene poezije“, o kateri mi pišete. Hvala tudi č. g. Vovku.

Osmega decembra smo prisostvovali

Majcenove sirote iz bivšega „Mesteca Kristusa Kralja“ pri igri.

res krasni marijanski slovesnosti na velikanskem športnem štadionu. Ta slovesnost je bila ena največjih, odkar stoji Hong-kong. Navzočih je bilo trideset tisoč ljudi, ki so se hoteli udeležiti kronanja Marijinega kipa. Da bi videli, kako je vsa ta ogromna množica molila različni venec in pela znane Marijine pesmi, medtem ko se je lesketalo na tisoče sveč, bi vas zares veselo presunilo. Živa vera teh Kitajcev nam vliva pogum za nadaljnje delo, dokler je še čas. Pa še veliko več bi jih prišlo k tej proslavi, če bi bilo več prostora. Vse je bilo nabito polno.

Sedaj se začnemo pripravljati za Božič. Rad bi našim zastojkarjem večerne šole dal nekaj oblek in pa kaj za pod zobe; so res tako revni. In te dni je zapihal še mrzli severni veter, da kar trepetajo v lahnih in nezadostnih oblekah.

Prav lepo prosim, da mi pozdravite

tudi našega nad vse dragega g. Kopača in vse druge „Kitajce“ ter jim recite: kon ho šen tang čje — ter: van van svoj...

Misijonarka, m. DEODATA HOČEVAR, slovenska uršulinka, ki požrtvovalno deluje na precej težavnem misijonskem terenu v prestolici Indonezijske zvezne republike, v mestu Djakarta na otoku Java, je 31. oktobra lani pisala g. Wolbanku C.M.:

Pred tedni so mi poslali iz Siama vaše pismo s poročilom, da ste znova poslali denarno podporo slovenskim misijonarjem, med njimi tudi meni. Po božjem Misijonarju sem vam takoj poslala svojo topla zahvalo, pismeno pa prihajam šele danes z njo. Bog vam povrni, prečastiti, in vsem prijateljem misijonov, za vso velikodušnost in požrtvovalnost. Dobro dé, da se v zaledju žrtvujejo duše in s svojimi žrtvami in molitvami po-

magajo tistim, kateri delajo na misijon-
skih poljih.

V vsej Indoneziji je 18,569.429 pre-
bivalcev in od teh le 1,021.252 katoličan-
ov. Misijonarjev ni dovolj; poleg tega
pa vlada ne da nobenih virov novim
misijonarjem. Mnogi pa že leta čakajo
na prihod v Indonezijo, a vse zastoj.
Vrat jim ne odpro. Sicer pravijo, da je
tu verska svoboda, vendar hočejo, da
bi bila Indonezija mohamedanska. V ne-
katerih krajih so ljudje prav zagrizeni
muslimani. V Djakarti sami pa je ver-
ska brezbržnost. Najbolj cvetoče misi-
jonstvo je sredi Jave. Na splošno šte-
vilo katoličanov raste. Upanje misijo-
narjev je v semeniščih in učiteljskih.
Potrebno je več domačih misijonarjev
in katoliških vzgojiteljev. Za zdaj še
moremo odpirati nove šole; uršulinke
imajo na Javi štiri učiteljske. V sploš-
nem pa hoče mladina na univerzo; Bog
pa na učiteljske pošilja svoje izbrance.

Po naših šolah je veliko otrok, a malo
prostora; ne moremo vseh sprejeti. Med
gojerkami je mnogo mohamedank. Pola-
goma božja milost deluje tudi v teh du-
šah. Dvomi se spočenjajo v njih, vpra-
šujejo to in ono, vzbudi se želja po ka-
toliški veri. Velikokrat razne ovire pre-
prečijo, da cilja ne dosežejo, a želja le
ostane.

Kot vam je znano, mohamedanska vera
dovoljuje mnogoženstvo. A med žen-
stvom je zdaj močno gibanje za odpravo
poligamije. V zadnjem času je predsed-
nik dr. Sukarno zelo razburil vso de-
želo: s prvo ženo ima že pet otrok, pa se
je pred kratkim poročil še z drugo, ki
je od svojega prvega moža ločena; s
tem je druga predsednikova žena imela
tudi pet otrok. Predsednik pa je obljubil,
da bo le prvo ženo priznal za postavno.
A sirota veliko trpi. 16. oktobra je obi-
skala našo šolo. Je med ljudmi zelo pri-
ljubljena in šole veliko obiskuje. Pre-

**Marija Romarica je prestopila prag zavoda g. Majcena v Hong Kongu. „Iz tisoč
grl je donel pozdrav: Wan švej! — Deset tisoč let!“, piše g. Majcen.**

K pismu s. Kardinar: Škof Taguchi govori povablencem ob blagoslovitvi nove sirotišnice v Osaki.

prosta je in ljubezniva. Otroci so jo slovesno pozdravili v dvorani, potem pa si je ogledala vse šolske prostore. Na steni je zagledala Marijino podobo in je prosila, naj bi jo njej dali. Sama je vzgojena v katoliški šoli in je nekoč menda v neki igri predstavljala Marijo. Izrazila je tudi željo, naj bi jo povabili k božični igri. Obljubila je, da bo prišla gledat z otroki. Predsednik dr. Sukarno pa ponovno najbrž pri volitvah prihodnjega leta ne bo več izvoljen. Je premalo priljubljen.

Gotovo vas bo zanimalo, kaj delamo v Marijinem letu. V šoli izdelujemo z otroki Marijine albume. Vsak otrok, naj bo katoličan ali musliman, ima po enega. Lepih podob sicer tukaj ni mogoče dobiti, pa nič ne dé; bolj od podob sic važne lepe misli o Mariji. Tako bodo otroci spoznali Marijo in jo vzljubili in upamo, da jo tudi posnemali. In Marija

jih bo pripeljala h Kristusu. En album so otroci izdelali tudi za svetega očeta, v maleščini. Poslali smo ga že v Rim. Upamo, da nam bo sveti oče poslal svoj blagoslov.

Ob večjih praznikih imamo predstave iz Marijinega življenja, pa večerno procesijo s svečami. Vsako soboto gremo z otroki v kapeo, da molimo molitve Marijinega leta. Tudi v farni cerkvi so pred osmim septembrom imeli tridnevničo. En dan so se zvrstile vse katoliške šole in opravile svojo uro molitve. Najbrž bomo bolj slovesno proslavili osmi december.

Ob urah ročnega dela pa naše deklice delajo za reveže. 8. decembra bo razstava vseh teh ročnih del in albumov. Stvari, ki jih bodo izdelale, bomo revnim daže za božično darilo.

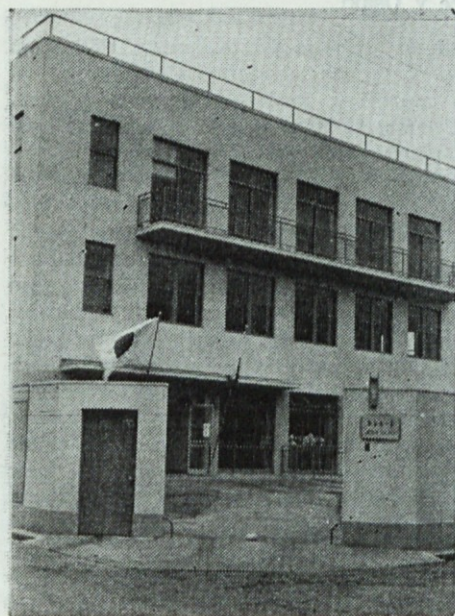
Dovolite, da Vam voščim prav vesele božične praznike in blagoslovljeno novo

leto. Enako tudi vsem prijateljem misijonov. Pošiljam iskrene misijonske pozdrave.

Iz Osake nam piše s. Benamina Kardinar, usmiljenka, dne 30. X. 1954:

Oprostite, lepo prosim, mojemu nehotenemu molku. V resnici je neverjetno, kako se iz dneva v dan morajo umikati lastne drobne želje pred močjo dnevne zaposlitve. Mučno mi je v tokratnem slučaju. Tembolj, ker sem se odločila pisati tudi Vam, prečastiti, ko sem obvestila preč. g. Wolbanga o srečno dopeljih čekih z dne 20. junija t. l. za nas šest Slovenk na Japonskem in katere sem takoj razposlala. Saj gre zasluga za ta dragoceni, razveseljivi dar in za vse, predvsem Vam, naši misijonski prijatelji po svetu. Zato pa izrekam danes tem iskrenejši in tem hvaležnejši: Bog povrni tisočero Vam in vsem blagim misijonskim dobrotnikom ves trud in

Zunanost novega poslopja sirotišnice v Osaki na dan blagoslovitve. Zgrajeno je bilo z darovi ameriških vojakov.

žrtve, s katerimi nudite pomoč Vašim slovenskim sobratom in sestram na misijonskem polju, za rešitev duš. Hvaležnost, ki Vam jo dolgujemo, ne bo ugasnila nikdar! V hvaležni molitvi prosim Dobrotnega, naj v zameno tudi Vam s posebnimi dušnimi in telesnimi darovi sonči begunsko, s tajnimi borbami prepleteno pot. On naj blagoslavlja in krepí Vaša plemenita srca!

Glejte, kako je Vaša pomoč tudi tokrat dobrodošla. Konec junija je bila blagoslovljena in ob asistenci mestne prefektore in mnogo vplivnih oseb slovesno otvorjena nova stavba za povečanje naše sirotišnice. Očetovška Previdnost božja jo je dala zgraditi po dobroti in velikodušnosti ameriških vojakov 27. pešpolka. Ker je stavba sezidana iz sime in ne brez težkoč, jih je stala ogromno vsoto. A vztrajali so v svojem namenu in ponovili zbirko spet in spet. Za nakup potrebnega pohištva, t. j. postelj, itd. nismo upale prositi. Z veseljem sem oddala Vaš dar, ki je pomagal za oskrbo najpotrebnejšega. Najmanjše sirotke, t. j. od nekaj dni do dveh let, ki smo jih konec julija že mogli preseliti, so tako z Vašo pomočjo že zadihale v zračnejših prostorih. V kratkem, upamo, jim bo sledila še druga skupina od 2—6 let, ako nam Oče sirot tudi zanje pomaga poskrbeti najnujnejše, in katere bodo in že v otroški iskrenosti molijo za Vas prečastiti, in za naše velikodušne dobrotnike. Večji otroci od 6—18 let ostanejo v prejšnjih prostorih.

Naša mala provincija na Japonskem se lepo razvija. Kot Vam je znano imamo že nad eno leto v osebi preč. g. Reinprehta v vsakem oziru skrbnega ravnatelja. Dne 17. junija t. l. je dospela še sestra vizitatorica, č.s. Laporte, bivša vizitatorica ni Kitajskem. Po razveseljivem sprejemu in odmoru v Centralni hiši v Maiko je bila tudi za več dni naš gost v Osaki. Verjeli boste, da smo pripravljale „dobrodošlico“, kot čebelice v panju. Z našimi otroci in malčki smo uprizorili dokaj zabavnih točk in skupno

入所者内男女

年齢	男	女	計
満1歳	3	10	13
2歳	3	9	12
3歳	3	9	12
4歳	4	11	15
5歳	2	18	20
6歳	6	6	12
7歳	6	6	12
8歳	1	1	2
9歳	1	1	2
10歳	1	1	2
11歳	1	1	2
12歳	1	1	2
13歳	1	1	2
14歳	1	1	2
15歳	1	1	2
16歳	1	1	2
17歳	1	1	2
18歳	1	1	2
19歳	1	1	2
20歳	1	1	2
21歳	1	1	2
22歳	1	1	2
23歳	1	1	2
24歳	1	1	2
25歳	1	1	2
26歳	1	1	2
27歳	1	1	2
28歳	1	1	2
29歳	1	1	2
30歳	1	1	2
31歳	1	1	2
32歳	1	1	2
33歳	1	1	2
34歳	1	1	2
35歳	1	1	2
36歳	1	1	2
37歳	1	1	2
38歳	1	1	2
39歳	1	1	2
40歳	1	1	2
41歳	1	1	2
42歳	1	1	2
43歳	1	1	2
44歳	1	1	2
45歳	1	1	2
46歳	1	1	2
47歳	1	1	2
48歳	1	1	2
49歳	1	1	2
50歳	1	1	2
51歳	1	1	2
52歳	1	1	2
53歳	1	1	2
54歳	1	1	2
55歳	1	1	2
56歳	1	1	2
57歳	1	1	2
58歳	1	1	2
59歳	1	1	2
60歳	1	1	2
61歳	1	1	2
62歳	1	1	2
63歳	1	1	2
64歳	1	1	2
65歳	1	1	2
66歳	1	1	2
67歳	1	1	2
68歳	1	1	2
69歳	1	1	2
70歳	1	1	2
71歳	1	1	2
72歳	1	1	2
73歳	1	1	2
74歳	1	1	2
75歳	1	1	2
76歳	1	1	2
77歳	1	1	2
78歳	1	1	2
79歳	1	1	2
80歳	1	1	2
81歳	1	1	2
82歳	1	1	2
83歳	1	1	2
84歳	1	1	2
85歳	1	1	2
86歳	1	1	2
87歳	1	1	2
88歳	1	1	2
89歳	1	1	2
90歳	1	1	2
91歳	1	1	2
92歳	1	1	2
93歳	1	1	2
94歳	1	1	2
95歳	1	1	2
96歳	1	1	2
97歳	1	1	2
98歳	1	1	2
99歳	1	1	2
100歳	1	1	2
計	110	110	220

お母さんと 赤十字の義捐品の贈り物を受けているお母さん

お母さんと赤十字の義捐品の贈り物を受けているお母さん

- 1 階 103坪 遊戯場、食堂、浴所、洗濯場、その他
- 2 階 83坪 幼児遊戯場、洗面所、職員食堂、その他
- 3 階 83坪 乳児遊戯場、オファス、職員遊戯場、乳児室、その他
- 地下 10.25坪 エイラー、貯水、貯炭、その他

お母さんと赤十字の義捐品の贈り物を受けているお母さん

To je fotografija nekake spomenice, ki je bila razdeljena ob prihodu povablencev pri otvoritvi in blagoslovitvi nove stavbe sirotišnice usmiljenih sester v Osaki na Japonskem. Spomenica podaja nekako kroniko dosedanjega delovanja sirotišnice. Srednja slika kaže usmiljeno sestro (našo s. Benjamina Kardinar) s sirotko na hodniku nove sirotišnice. Otvoritev je bila organizirana po japonskem običaju in gostje so bili povabljeni tudi na malo okrepčilo, pri katerem je govorilo več odličnih osebnosti.

pripravili dokaj veselih uric njej, ki jemotor za vodo, itd. v novem poslopju tekom večletne aretacije v šang. prebila prebila dokaj grenkih dni.

V začetku junija sva bile z drago s. Jančar na letnih duhovnih vajah v Mai-ko. Na druge duhovne vaje, ki so bile pri nas v Osaki, sta pa prišli dragi ss. Zupančič in Jug. Tako smo spet enkrat veselo, skupno pokramljale v nezabni, ljubi materinščini.

Dne 14. oktobra so dospole sem tudi 4 ameriške usmiljenke sv. Vincencija P. dve učiteljci, dve diplomirani bolničar-ki in z njimi — lep avtomobil. Dve izmed njih sta dobri šoferki. Nekaj dni so stanovale pri nas v Osaki, sedaj so pa odšle v bližnje mesto k ameriškim redovnicam Deteta Jezusa, kjer obiskujejo šolo za priučitev japonsčine. Skupno nameravajo sezidati bolnico in otroški vrtec. Zdi se, da jih denarna kriza ne bo stiskala kot naš zavod, ki je reven in tu in tam obiskan s preizkušnjo. Tako nam je bil pred kratkim pomoči ukraden

sirotišnice. Dvakrat pa že v bolnici. Pred tremi meseci je morala s. prednica izročiti v odškodnino veliko vsoto družini uslužbenca — električarja v bolnišnici, ki je pomagal popravljati streho nad kapelo in padel z nje tako nesrečno, da je radi težkih poškodb čez tri ure umrl. Znano Vam je o pogoreli bolnici pred tremi leti. Toda čutimo, da dobri Bog z eno roko deli preizkušnje, a z drugo četovsko odškoduje in blaži skeleče rane po sočutnih, plemenitih srcih. Zato zahvaljen za vse!

Veselo presenečena sem prejela v aprilu koledar „Ave Marija“ in mesečnik z istim imenom, ki dospe sedaj vsak mesec. Nam je vsem v veselje. Gotovo je to pozornost in dobrotni dar oo. Frančiškanov. V septembru je poslala „Marijina družba iz Trsta“ tudi več knjig Mohorjeve družbe za nas japonske Slovenke. Za vse prehvaležni: Bog povrni tisočkrat!

ENO SAMÓ JE POTREBNO

UNUM EST NECESSARIUM

Dramski oratorij v 10 podobah s prologom in epilogom, za soliste, zbor, plesni zbor in orkester. — Napisal Nikolaj Jeločnik

DESETA PODOBA

[Orkester začenja v motivu „In te Domine speravi“.]

RAZLAGALEC

(obrně list; recitativ)

Deseto poglavje.

In škof Baraga je napisal svoji prvi pastirski pismi v jeziku Indijanov Polnočne Amerike.

In spet je misijonaril med belimi in rdečimi verniki in birmoval je in posvečal duhovnike in sveta otčja.

Njegovi pa so ga ljubili, kot otroci ljubijo najboljšega očeta.

In ko je bil povzdignjen v rednega škofa, je šel v Sault Sainte Marie.

In podpisoval se je:

CANTOR

(slovesno)

Fridericus Baraga

ŽENSKI GLAS

Dei et apostolicae sedis gratia

ZBOR

[z orkestrom oznami]

Episcopus marianopolitanus.

RAZLAGALEC

Kar pomeni:

CANTOR

(recitativ)

Friderik Baraga,
po božji in svete stolice milosti

ZBOR

(enako)

škof mesta Marijinega.

RAZLAGALEC

Kajti od mladih nog je bil vnet častilec preblažene Device.

Osem let pozneje je škofijski sedež prestavil v marquetteško mesto.

Skoraj po tistih dneh ga je Bog na cerkvenem zboru v Baltimoru udaril z boleznijo. In svetniški nadpastir je vzel ta poslednji križ na svoje rame in je trpel vdano.

[Orkester višje v začetnem motivu]

Bilo je enajstega kimayca, v letu Goršpodovem tisoč osemsto sedemindvajsetem, ko so ga zvesti Indijani na smrt bolnega nesli blagoslavljat vogelni kamen nove cerkve v Negaunee.

CANTOR

(recitativ)

Tako je vzkliklo zrno,
ki ga je božji sejalec
sejal v rodovitno prst.

[Orkester se prekiva v „Metliški motiv“]

(Posamezni klici, ki se naglo menjavajo:)

MOŠKI GLAS

Škofa Friderika nešó.

ŽENSKI GLAS

Škof Friderik bo blagoslovil.

MOŠKI GLAS

Vogelni kamen nove cerkve.

ZBOR

Benedictus, hosana!

[Orkester z Zborom na „Metliški motív“:]

ZBOR

Utrujen do smrti ljubeči duhovnik
iz Šmartina v Metliko, iz Metlike čez
morje,

v gozdove in sela, od vernih k poga-
nom,

kot Pavel apostol odbijan, preganjan,
čez morje k jezérom, od belih k rde-
čim,

k divjakom, k rudarjem, neustrašen
in silen...

Z reko, ki krščuje; z besedo, ki ljubi
in z duhom, ki sluti Gospodovo slavo —
v prerijah, loviščih ozmanja in kliče.

Svetišča dviguje, daritve daruje,
odpušča, čživlja in moli, žrtvuje
od ranega jutra, pred svitom, ob
mraku,

ponoči pokleka, divjinam posveča
z molitvijo vdano za verne, neverne,
duhovnik—apostol, od vseh zapuščeni,
pastir indijanski...

(Molk v trenutku. Nato:)

CANTOR

(jasno)

Juniški škof Baraga — Friderik Ba-
raga...

ZBOR

[sklene z orkestrom]

Svetniški škof Baraga...

Baraga — Baraga — Baraga.

[Orkester v molu povzame motiv „In
te Domine speravi“]

ZBOR

[z orkestrom]

Samotno pot zdaj gre škof Baraga;
poslednjo pot iz mesta stolnega;
skoz burjo, mraz in sneg, škof Ba-
raga...

Škof Baraga, škof Baraga, škof Ba-
raga!

CANTOR

(v klicu)

Zdaj več ne gre. Škof Baraga ne gre.
Hoditi več ne more — ne more več.

[Orkester se meša v zavijanje vetra
in burje.]

(Gornji oder se počasi osvetli v blede
jutranji luči. Podoba predstavlja zim-
sko goljavo ob Gornjem jezeru. [Modri-
kast sij pada na Starega Barago, ki se
je v tem trenutku nekako predmamil in
zre pol v avdicrij, pol na Gornji oder.
Plesni Zbor v tesni gruči na skrajni levi
predstavlja Baragove Indijane. Ob na-
slednjih Zborovih invokacijah z gibom
in kretnjo prosi škofa za poslednji bla-
goslov.]

ZBOR

Nesó ga, škofa, zvesti Indijani,
k ovčiam zvestim dobrega pastirja;
skoz burjo, mraz in sneg nesó ga
poslednjo cerk v blagoslavljat — Ba-
rago.

CANTOR

(v klicu)

Glejte, pastirja nesó,
maziljenca božjega.

[PLESNI ZBOR se zgane.]

CANTOR

Oj, blagoslovi svoje verne, očé Fri-
derik...

(Indijani prinesó škofa Barago na o-
der. Star je že, slaboten več v stolu, ki

je hkrati nosilnica, prav takšen, v kakršnem sedi Stari Baraga. Samo zlati križec na prsih znani njegovo dostojanstvo.)

ZBOR

Oj, blagoslovi nas, škof Baraga!

CANTOR

Daruj za nas trpljenje svoje!

ZBOR

Oj, blagoslovi nas, škof Baraga!

CANTOR

Daruj za nas to muko svojo!

ZBOR

Oj, blagoslovi nas, škof Baraga!

CANTOR

Potrdi nas v veri, očē!

ZBOR

Oj, blagoslovi nas, škof Baraga!

CANTOR

Izprosi nam nebesa, očē!

ZBOR

Oj blagoslovi nas, škof Baraga!...
Škof Baraga, škof Baraga — naš Baraga!

(Možk v trenutku. Čuje se le zavijanje vetrov. Indijani so Barago prinesli v sredo odra.)

[STARI BARAGA

(dvigne desnico, kot v spominu)]

BARAGA

(Enako stori in rēče Indijanom)

Pestojte!

[STARI BARAGA

Blagoslovi vas Bog, otroci moji, ki vas ljubim.

Trudna mi je roka in slaboten je moj glas.

Petindvajset tisoč poganov je krstila ta desnica: zasluži, da gre počivat.

Vse kar sem mogel, sem storil z njo v čast božjo in na slavo vesoljne Cerkve. Zdaj le še blagoslavljam z njo.

Gospod je dal, Gospod bo vzel, njegova volja se zgodi!

(Dvigne desnico v blagoslov. PLESNI ZBOR poklekne. Orkester v preludiju.)]

BARAGA

(dvigne desnico v blagoslov)

V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha!

[STARI BARAGA in BARAGA sta zarisala trikratno znamenje križa nad množico Indijanov.]

ZBOR

(v odmevu)

Amen — Amen — Amen.

BARAGA

Zdravi ostanite. Nesite me naprej. Čakajo me.

(Indijani ga dvignejo in hočejo naprej.)

[PLESNI ZBOR

(se vstopa v krog ob njem)]

V prihodnji številki sledi nadaljevanje desete podobe in epilog.

KUPITE IN BERITE KNJIGI

Dr. Franc Jaklič: BARAGA in

Dr. Filip Žakelj: BARAGO NA

OLTAR

Naročata se na naslovu:

Misijonska pisarna, Granaderos 61,

Buenos Aires, Argentina.

KSAVERIJ NEUSTRÁŠENI

ROMAN O SV. FRANČIŠKU KSAVERIJU. — NAPISAL PAUL PIRON S. J.
ZA „KATOLIŠKE MISLJONE“ PREVEDEL MIKLAVŽ TRPOTEC

11. Poglavlje

V letu 1549 je Ksaverij v Ormuz posljal očeta Barceo s spremnim pisanjem, kjer beremo naslednji nasvet: „In za vse zemsko dobro ne nehajte s spovedovanjem, pa tudi jih učite ven in ven, kako naj molijo vsak dan, naj bô, kar že hoče.“¹ Preveč pošten je bil, da bi svojim sobratom veleval nekaj, česar ni sam prej preskusil.

Ura krščanskega nauka mu je bila vedno sveta. Saj mu je že v Italiji oče Ignacij nje globoki pomen razkril. Tako ji je tedaj posvečal najboljše svoje trenutke in največ svojih moči; za vse na svetu bi je ne mogel imeti za malenkost, ki jo muhavo iz rokava stresesh, kadar se ti pač zdi. Ksaverij nam je zapustil v portugalsčini napisan katekizem; taisti, ki ga je rabil v Goa in je bil pozneje v veliko korist premnogim, bodi v Indiji kot v Lizboni. Drugi njegov katekizem

je pisan v malabarščini, a je po slogu bolj zastarel; apostol se je z njim sicer zadovoljil; a pozneje ga je predelal oče Henriques; dolgi dve stoletji in pol je služil kot poslušno orodje za tisoče spreobrnjenj.

Njegov pouk ni bil kar nič okostenel; nič tistih abstraktnih nauk, kjer učenci le preradi nadmodré učitelja, da se ta ob njih nenada začuti manjvrednega. Nekaj zmagoslavnega je bilo v njem. Z zvoncec v rokah je šel svoje ovce iskat, pouk sam je pastro družil z molitvijo in s petjem; poslušalcem je znal vselej viliti nekaj svoje velike, v božji ljubezni utripajoče duše.

V prvih petih mesecih svojega misijonskega življenja se je docela predal skrbi za bolnike, spreobračanju javnih grešnikov, obiskom jetnikov, spovedovanju in pridigam. Koj v početku že je uvidel strahotno versko nevednost Goa-

žanov, posebno med ravnimi sloji; in s sveto vnmó jih je začel učiti.

Z zvončekom je hodil po cestah, se ustavljal na vogalih in klical mimoidočim, ki so se takoj začeli ustavljati:

— Verni kristjani, prijatelji Jezusa Kristusa, iz ljubezni do Boga vas rotim: dajte, da se vam sinovi, hčere, služabniki, možje in žene poučé v krščanski resnici!

V procesiji so šli tedaj vsi, veliki in mali, Portugalci in Goažani, s petjem in molitvijo do kapele Naše Ljube Gospe, tam blizu bolnišnice. Včasih se jih je tudi do tristo nabralo; takole ob nedeljah popoldne je bila cerkev sploh pretesna za vse. Ksavarijeva gorečnost je poslušalca prevzela; vsi skupaj so se iskreno in glasno prekrizali. Krog sebe je zbral potem nekaj otrok, ki so molili z njim, tako da so vsak stavek glasno za njim ponovili. Takole je navadno začel:

— Bratje, obudimo vero. Razmišljajmo o treh pglavitnih krepostih, bogoslovno nazvanih: vera, upanje in ljubezen. Začnimo z vero. Verujete v enega samega resničnega, vsemogočnega, večnega, neskončnega in brezmejno dobrega Boga?

— Da, oče, po milosti božji verujemo.

— Tedaj ponavljajte za menoj: Gospod Jezus Kristus — Sin živega Boga — dodaj nam milost — da bomo trdnó verovali — v ta člen naše svete vere.

— Za to milost zmolimo zdaj potihem očenaš.

Tišina je osvojila srenjo in jo vabila k molitvi.

— Zdaj pa govorite za menoj: „Pre sveta Devica Marija, izprosi nam od Boga milost, da bomo trdnó verovali v ta člen naše svete vere“, in da si to milost zadobimo, zmolimo tiho zdravomarijo.

Spet nov molk, ki vse prevzame.

— Bratje, verujete, da je ta resnični Bog en sam in edini Bog v svojem bistvu, eden v treh osebah: Oče, Sin in Sveti Duh?

— Da, oče, verujemo.

Prejšnja molitev se je ponavljala.

Ko so se tako ustavili pri vseh členih svete vere, je Ksavarij dodal:

— Zdaj pa bomo zmolili sedem očenašev in sedem zdravomarij v čast Svetemu Duhu, da bi obogatil naše duše s svojimi sedmimi darovi, predvsem pa s tistimi, ki nam bodo v pomoč, da bomo zares trdnó verovali, kar nas naša sveta katoliška vera uči. Oče naš...

— Bratje, obudili smo vero. Obudimo zdaj še ostali dve kreposti: upanje in ljubezen.²

Tako je potem obujal z njimi še upanje in ljubezen in dodal še nekatere molitve.

Sleherni dan jim je potem razlagal kak odlomek iz apostolske vere, ali kako krepost, pa spet kak zakrament ali pa beseda kake molitve, ki jo je prej goreče molil z njimi. In vselej je končaval s kako prigodo. Preprost je bil ta njegov način, neposreden, vsej srerji povsem umljiv.

Preden jih je odpustil, jih je pozval, naj obudé kesanje in je spet tri zdravomarije zmolil z njimi: prvo za vse navzoče, ostali dve pa za posebne name ne vsakterega izmed njih. Skrbno je pazil, da ni samo on govoril, marveč je tudi poslušalce vabil, naj razmišljajo in predvsem veliko molijo.

Otroke, ki so imeli več časa, „je učil — pravi oče Gonçalves — pesmi, ki so povzemale krščanski nauk; tako so si ga zapomnili. Potem pa je z iztegnjenimi ali v nebo dvignjenimi rokami povzel nekakšne litanije, kjer je vsak pripev vključeval na kratko kako resnico iz cerkvenega nauka. Vsak naslednji odpev pa je bilo obujanje vere.“

Najboljše in najrazumnejše je odločil za katehiste; pa s tolikšnim uspehom, da je lahko zapisal: „Prevzvišeni gospod škof so odločili, naj se dela tako po vseh cerkvah. Delo se nadaljuje in za slavo božjo raste iz njega sad, ki je daleč nad vsem pričakovanjem.“

Ko si je zagotovil namestnika, je odšel iz Goa. Uspešni način njegovega poučevanja je že zadobil svoje potrdilo; skozi naslednji dve leti se ga je takisto

posluževal med paravajci, sprva sam, potem pa skupaj z Mansilhasom, kateremu je dal tudi lastnoročno pisan prepis; uspehi so bili tako čudoviti, da nasledniki niso mogli nič boljšega sestaviti. V Goa so govorili portugalsko ali pa nekšno indijsko narečje; na rtiču Comorinu pa se je moral sprijeti z dvema težavama.

„Evropska abeceda — pravi oče Brou, ki so mu to povedali njegovi francoski sobratje iz Maduré — je bila povsem nezadostna, da bi mogel z njo izraziti vse preražlične glasove v tamulščini. Nujno je bilo treba vezati črke in zlogi, da si lahko prevedel koren, ki ga tuje uho komaj zazna. Ti glasovi, ki jih je bilo že ujeti tako težko, so še več težav delali pri izgovorjavi. Vsa tamulska izgovorjava sloni na korenu; ena sama pogrška je zadosti, da je povsem nerazumljiva.“

„Druga težava: treba je bilo ustvariti nek krščanski jezik, prisiliti nekako to do takrat pogansko govoro, da bo znala izražati povsem nove pojme; tvegano delo, ko je šlo za verske resnice. Ksaverij je vpraševal, kakšni indijski zlogi odgovarjajo določenim portugalskim besedam iz vere, kot so Stvarnik, vstajenje, odpuščanje grehov; pa so mu odgovorili z nekaterimi zvoki, ki jih ni razumel prav nič; ni mu drugo ostalo, kot da jih pač sprejme v dobri veri, brez posebne zanesljivosti.“

V trd boj mora tedaj s težavami, tako lastnimi vsem *pioneers*, ki se lotijo kakega neizobraženega, primitivnega poganskega ljudstva. Prevod katekizma v narečje, kot ga v Tuticorinu govoré, je bilo na moč sitno delo, „ki nas je dolge dneve pestilo“⁴, piše apostol sam. Tako se je pač vsega poslužil pri svojem čudovitem apostolatu.

Dvakrat na dan je zbral nekaj moških, predvsem pa otroke. Navadno je trajalo dober mesec, da jih je naučil v njih materinščini moliti. Da bi tako potem fantiči „svojim očetom ino materam ino vsem doma ino sosedom od tega dajali, kar so se pak v šoli naučili.“⁵

Krščanski paravajci v nedeljo niso barbarili. Zjutraj so prišli k maši, popoldne „pa sem zbral vse v tistem kraju, tako moške kot žené, velike ino male, da so v svojem jeziku molili; in molitev so imeli strašno radi in na moč veselili so bili.“⁶

☆

Umetelnost Ksaverija je bila v tem, da se je znal učencem približati, pa da je znal vzbuditi v njih ne le zanimanje, marveč tudi tisto ugodje, tisto veselje, o katerem nam govori in ki je tako veliko pomoglo, da so se molitev in resnic naučili. Ker niso znali drugo, kot zatrjevati „kristjani smo“, je po vsakem členu v veri dodajal:

— „Kristjan ne pomeni drugo, kot da trdno, brez šance dvoma verješ vseh dvanaajetero členov vere. Verujete trdno v prvi člen?“

Vsi so odgovorili s krapkim „da“ in prekrizali roke na prsih.

Takisto je bilo pri desetih zapovedih: dober je tisti kristjan, ki se jih drži. In vsi, piše Ksaverij, „so naravnost osupli, kristjani, takisto pogani, ko vidijo, kako sveta je Postava Jezusa Kristusa, pa kako skladna z vsemi naravnimi pravili.“

V ostalem pa je delal skoraj enako kot v Goa in je svoj pouk končaval vselej z zdravomarijo.

Ko so se mu tisti, ki so bili še pogani, zdeli že zadosti poučeni in v verskih resnicah utrjeni, jih je krstil. Kak mesec dni je potem skrbno nadzoroval, če v dobrem vztrajajo. Postavil jim je nekšnega vrhovnega katehista, canapole, kot ga je imenoval; temu je potem pustil spisek vseh molitev. Canapole je moral voditi vsakdanje in nedeljske shode, zraven pa skrbeti, da so si vsi, ki so znali pisati, molitve prepisali; da bi jim to lažje bilo, so se jih morali učiti na pamet. Skrbni čuvar verske vneme, sodnik v sporih, zbiratelj cerkvenih pristojbin, za vse to je bil canapole plačan; a njegovo delo je vedno večje, pa tudi vpliv na vernike vedno močnejši. Če je v dveh letih Ksaverij zmozel ustvariti kakih

trideset krščanskih občin krog ducata cerkva, ki kot stavbe res niso bile bogvedij kaj, a vendar kraji gorečih shodov, gre zasluga za to njegovim katekizmom, nadnaravnemu vzdušju, ki ga je ustvaril s svojo krepostjo, s čudeži, pa z vseosvojujočim navdušenjem otrok, katere je vzgojil.

Paravajski fantje, najčistejša slava apostolova! Kadar v pismih o njih govori, opušča svojo običajno skromnost. Pozablja, kako je del njegove vmete duše prešel v ta mlada srca. Prav Ksaverij je vžgal v tistem drznem preziru do vsega malikovalskega; ti otroci potem ta isto zlo brezobzirno očitajo svojim staršem. Zanje so pač najlepši tisti dnevi, kot piše apostol: „Kadar zberem vse fantine v kraju in grem z njimi tja, kjer so se častili maliki; in več je sramote, ki jo hudiču zadenejo ti otroci z menoj, kot pa časti, ki mu jo izkažejo njih starši in sorodniki, ki se malikom klanjajo in jih molijo. Otroci namreč malike skoraj v prah zdrobé, potem pa pljujejo vanje in po njih hodijo; pa še vrsta drugih reči, ki jih po imenu sicer nočem povedati, pa si jih mladi vendarle v čast štejejo, ko jih uganjajo s tistim, kar se je tako dafeč pradrznilo, da se dá častiti in moliti po njih starših.“⁴⁸

Otroci ga premnogokrat zamenjajo tudi pri bolnikih, ki ga naravnost zasipljejo s svojimi tožbami in revami.

— Molite z nami vero, očenaš in zdravomarijo; verujte in ozdraveli boste; svetniški oče nas pošilja.

Ksaverij to pripovedovanje sklepa spet z očarljivo skromnostjo, ki mora prepričati vsakogar: „Tako sem vse za vse storil in po domovih in po trgih so se učili vere in desetih zapovedi in drugih molitev; in tako se je bolnikom zaradi vere domačih, sosedom in njih lastne vernosti Bog dobrotnega izkazal in jim podelil zdravje na duši in na telesu.“⁴⁹

Presenetljiv je uspeh tega pokristjanjanja. Tako je že leta 1545 oče Juan de Beira, eden njegovih naslednikov, lahko zapisal: „Na rtiču je vse polno cerkva, kjer je versko življenje vedno večje, vse

zato, ker se drže pravil učenika Frančiška. Čudovit je pogled na otroke, ki z gorečo vnemo prihajajo zjutraj in zvečer in ponavljajo krščanske resnice, pa pozorno nove razlage poslušajo. V soboto žené, ob nedeljah pa možje po dve uri preživé v cerkvi, da se uče moliti, desetih zapovedi, splošno spoved, pa da zraven hvalijo Boga, ker jih je iz teme pripeljal k luči. O malikovalstvu ni ne duha ne sluha več. Bog se je učenika Frančiška za to veliko stvar poslužil; tako je seveda bilo vsem strašansko hudo in težko, ko je odšel od tod.“

Na Malaki pa je takoj uvidel, da ta osnovni katekizem, ki je uspešno služil paravajcem, še dolgo ni primeren za prefinjene vzhodnjake moluških mest; ti ljudje so duhovno globlji, pa zato toliko bolj dovzetni za islamske zmote in portuganske bajke. Kristjani, ki jih je tam kar precej našel, so pač potrebovali širše in globlje verske razlage.

Tako je tedaj napisal cel načrt napotkov; duhovniki in katehisti so se morali po njih ravhati in so jih morali z vso čuječnostjo celo leto dni preskušati. Petje in molitev sta bila sestavna dela tega načrta. Osnova je bila še vedno ista, a tokrat je Ksaverij posebej poudarjal milost, Svetega Duha in skrivnostno telo, se pravi — Cerkev, da bi jih tako oborožil proti vsakršnemu napadu muslimanske miselnosti.

Sam pa je sleherni dan katekizem učil najmlajše; ob sredah in petkih je govoril domačinkam, ki so se poročile s Portugalci; ob nedeljah pa samo moškemu zjutraj naseljencem, popoldne Malajcem. Spet je poživel spovedovanje in obhajilo; neenkrat je moral sredi noči in na skrivaj drugam, da je vsaj za trenutek lahko ušel nenehnim prošnjam svojih vernikov.

Duhovniki in katehisti so njegovo delo nadaljevali. Od takrat naprej so z njegovimi vprašanji iz krščanskega nauka vsak dan po dve uri razlagali kak člen apostolske vere.

Na Japonskem pa se zbudil spet v njem nekdanji doktor književnosti in

lepih umetnosti. Tukaj že ni več kri-
stjanov, tu so samo pogani, ki so do o-
nemoglosti zaljubljeni v neskončno dol-
ga razpravljanja. Takrat je že napisal
nekaj razprav o stvarjenju sveta, o za-
povedih, življenju Jezusovem in posled-
nji sodbi. A če je hotel vse to povedati
s premnogimi odtenki težavne japon-
ščine, je moral spet vse znova začeti.
Govoril je pa kar sredi ulice, po domo-
vih, ali pa na pragu kake pagode. V
Jamaguči mu je knez odstopil cel samo-
stan; premnogi so hodili k njemu; vroče
razgovore je takrat imel o vprašanju zle-
ga, o peklju, o Bogu kot začetku in kon-
cu vsega.

Bolj kot kje je prav na Japonskem
Ksaverij sam v živo potrdil vse rasve-
te, ki jih je v spremnem pisanju dal
očetu Barceo: „Vse to pa je naglavni
študij, ki pomaga, da se duš samih po-
služimo, z drugo besedo: da se naučimo
branja iz živih knjig, ki govorijo o stvar-
neh, katerih v pisanih mrtvih knjigah
nikoli našli ne boste; tudi vam ne zad-
nje še dolgo ne bodo v pomoč, da o svo-
njimi dušam koristili; vse koristnejše bo-
če se boste teh stvari pri živih ljudeh
naučili; jaz sem se ravnal po tem pra-
vilu in sem vedno uspehe želel. Z grešni-
ki pa tako govorite, da vam bodo zaupali
in tako svojo vest razkrili.“

Takšna je bila v glavnem Ksaveri-
jeva kateheza. Bil je sijalen dušeslovec
in se je znal brz prilagoditi vsakršnemu
poslušalstvu, vzoren duhovnik, kot je
bil, se je znal posvetiti delu po načrtu,
trdemu sicer, a za rešenja duš edino-
koristnemu. Tisti protestantski pastirji,
ki mu to vzvišeno delo oponašajo, so le
previše zagledani v omejenega duha svo-
jih ločin; apostolska razumevnost bliz-
njega jim je tuja povsem.

Pa je med njimi vendar eden pravič-
nejši od drugih, ki si zapisati ni pomi-
sljal: „Če bi bil Ksaverijev nauk nas
v nauku, bi ga morali poveljevati kot dru-
gega Pavla. Njegova vniema pa poboz-
nost zraven bi morali podzignati vse, kar
je poboznosti grada vse svoje delo za
Boga. Težko mi je zamisljivo, obseči vzvi-
šenost tega moža in, moje nero, povedati

Današnji jezuitski misijonarji v Indiji
so kakor nasledniki sv. Franciška Ksa-
verija; med njimi je tudi nekaj Sloven-
cev; tu o. Cukale S.J.

ne žata kaj je v resnici bilo. Če naznači-
liam o njegovi srečosti, nato popravljenju,
skaterim je v male in, rolke, čaše kapl-
ljo za kapljo v svetlo evangeljsko
pijaco, slednjič pa se domislim njegove
prečudovite krotkosti v urah preskušanj,
bi lahko s Pavlom zaklical: — Kdo je
kos podobnim rečem? — Kako žal mi je,
da ni to eden naših!

M. H. SJ. Vol. 68, M. M. Vol. II, T. I, Ep. 80, str. 92. — 2 M. H. SJ. Vol. 69, M. M. Vol. I, T. I, Ep. 53, strani 304—305. — 3 A. Brou, Saint François Xavier I strani 197—198 (pripomnja pisateljeva). — 4 A. Brou S. François Xavier I, strani 197—198 (enako). — 5 Težava, ki je nadrobno razložena v knjigi „Jear de Brebeur“, str. 28 (pisateljeva pripomnja). — 6 M. H. SJ. Vol. 67, M. M. Vol. I, T. I, Ep. 20, str. 162. — 7 Enako. — 8 Enako. — 9 M. H. SJ. Vol. 68, T. II, Vol. II, M. M., Ep. 80,

LEPO PROSIMO, PORAVNAJTE NAROČNINO!

Prosimo naročnike posameznih dežel, naj naročnino poravnajo *samo* preko poverjenikov in naj ne pošiljajo nikakega denarja v pismih in po pošti. Uprava ne odgovarja za naročnino, ki ji je bila poslana po pošti!

Prosimo, da takoj javite upravi vsako spremembo naslova.

Nujno potrebujemo nekaj izvodov majske in decemberske številke KM 1954. Prosimo naročnike, ki morejo odstopiti katero od teh števil, naj jih čimprej pošljejo na upravo. Že vnaprej: Bog plačaj!

V Sklad za vse slovenske misijonarje so darovali:

TRST: Misijonski odsek Marijine družbe v Rojanu 21.000 lir; F. B., da bi škof Baraga uslišal prošnjo, 10.000 lir; Marijina družba via Risorta 3, 60.000 lir; ga. Sosič Nada, Opčine, 7.000 lir.

U.S.A.: Marija Ivančič, 2 dolarja; Milka Goričan, 2 dolarja.

ARGENTINA: N. N., 10 pesov; Imperl Lojze C. M., 12 pesov; neimenovana iz Floride, 100 pesov; Štefan Valčec, 50 pesov; Argentinska misijonska podzveza; izkupiček veletombole, 10.500 pesov.

ŠPANJA: Slovenski visokošolci in akad. starešine iz Madrida, 10 dolarjev; č. g. Malovrh Francé, 40 pesov.

Razno za misijone so darovali:

Slovenski otroci iz Mendoze, 45 pesov; Marija Leskovic, 5 pesov; Uršič Cilka, (Trst), za krst pogančka 500 lir; Ana Abram, za krst pogančka, 500 lir; Medvedič Milena (Trst), za krst dveh pogančkov, 1.000 lir.

MISIJON. TISKOVINE SE PLAČUJEJO NA SLEDEČIH NASLOVIH:

Argentina: Lenček Ladislav CM, Calle Cochabamba 1467, Buenos Aires — Petek Janez CM, Misijonska pisarna, Granaderos 61, Buenos Aires.

U.S.A.: Rev. Charles Wolbang CM, St. Vincent's Sem., 500 E. Chelton Ave, Philadelphia 44, Pa. — Rudi Knez, 15011 Cardinal Ave, Cleveland 10, Ohio. Mary Vavpotič, 1923 W. 22nd Pl., Chicago 8, Ill. — Anica Tushar, Box 731, Gilbert, Minn.

Kanada: Rev. John Kopach CM, 594 Manning Ave, Toronto 4, Ont. — John Marentic, 362 Wellesley St. E., Toronto, Ont. — Rev. Martin Turk, 545 Mahon Ave, North Vancouver, B. C. — Antonija Cuden, 3958 Laval Ave, Montreal, Que.

Italija: Dr. Kazimir Humar, Corte s. Ilario 7, Gorizia.

Trst: Oddajati na naslov: Marijina družba, Via Risorta 3

Avstrija: Gg. salezijanci, Kamen 14, P. Tainach, Kaernten.

V ostalih deželah sprejemajo iz prijaznosti naročnino slovenski dušni pastirji.

„Katoliški misijoni“ so splošen misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonskih družb, slovenskih misijonarjev, „Slovenske misijonske zveze“ in „Južnoameriške Baragove zveze“. Izdajajo ga slovenski lazaristi. Urejuje Lenček Ladislav C.M., s sodelovanjem dr. Maksimilijana Jezernika v Rimu, Karla Wolbanka C.M. v Philadelphiji, U.S.A., prof. Lojzeta Gerziniča in Nikolaja Jeločnika v Buenos Airesu. Upravlja Petek Janez C.M. — Naslov uredništva in uprave: Calle Cochabamba 1467, Buenos Aires, Argentina. — Tiska „Federico Grote“, Montes de Oca 320 (Lenček Ladislav C.M.). — S cerkvenim dovoljenjem